

Delårsrapport med prognos 1, 2020

Programnämnd samhällsbyggnad, inklusive egen verksamhet

Beslutad av Programnämnd samhällsbyggnad, den 28 maj 2020, § 86

Innehåll

1	Förslag till beslut	3
2	Programdirektörens bedömning och analys	4
2.1	Programdirektörens analys av verksamhetens resultat	4
2.2	Framåtblick	5
3	Delårsresultat och prognos 1 för år 2020	7
3.1	Ekonomi	7
3.1.1	<i>Ekonomi - skattefinansierad verksamhet</i>	7
3.1.2	<i>Ekonomi - taxefinansierad verksamhet</i>	8
3.1.3	<i>Ekonomikommentarer – driftverksamhet</i>	8
3.1.4	<i>Investeringar</i>	12
3.2	Effektivisering	15
4	Analysunderlag	17
4.1	Resultat – Ekonomi	17
4.2	Intäkts- och kostnadsutveckling	18
4.3	Investeringar	18
5	Uppföljning av programnämndens egen verksamhet	21
5.1	Förvaltningschefens bedömning och analys	21
5.1.1	<i>Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat</i>	21
5.2	Delårsresultat och prognos 1 för år 2020	23
5.2.1	<i>Ekonomi</i>	23
5.2.2	<i>Investeringar</i>	25
5.2.3	<i>Effektivisering</i>	29
5.3	Analysunderlag	31
5.3.1	<i>Resultat – Ekonomi</i>	31
5.3.2	<i>Intäkts- och kostnadsutveckling</i>	32
5.3.3	<i>Investeringar</i>	33

1 Förslag till beslut

Programnämnd samhällsbyggnad redovisar enligt prognos 1 en negativ budgetavvikelse på – 17,3 mnkr. Negativa avvikelser redovisas inom Fritidsnämnden, Kulturnämnden, Miljönämnden och Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet. De negativa avvikelserna inom Fritidsnämnden, Kulturnämnden och Miljönämnden prognostiseras till största del med anledning av Coronapandemin och beror på minskade intäkter på grund av de restriktioner som behövt vidtas med anledning av att minska smittspridningen. Inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet hänförs avvikelsen i stort sett till helhet till kollektivtrafiken och färdtjänsten som under de senaste åren redovisat en stor negativ avvikelse. Med anledning av Coronapandemin innehåller den ekonomiska prognosen för programområdet i nuläget större osäkerhetsfaktorer än under ett normalår.

De taxefinansierade verksamheterna, inklusive fordonsgasen, prognostiserar för 2020 en mindre negativ budgetavvikelse på – 1,3 mnkr. Avvikelsen hänförs främst till avfallsverksamheten som prognostiserar en negativ avvikelse på -1 mnkr, vilket dock är 1,3 mnkr bättre än planerat i budget.

Programnämnd samhällsbyggnads totala investeringsbudget uppgår vid delår 1 till 1 553 mnkr, varav 766 mnkr är skattefinansierade investeringar, 226 mnkr är exploateringsinvesteringar samt 561 mnkr är taxefinansierade investeringar.

Sammantaget har programområde Samhällsbyggnad lämnat förslag på minskad investeringsbudget för 2020 inklusive överförda medel från 2019 och tidigare med 384 mnkr, varav 234,7 mnkr inom de skattefinansierade investeringarna, 73,9 mnkr inom exploateringsinvesteringar samt 75,7 mnkr inom de taxefinansierade investeringarna. Investeringsprognoserna för 2020 är därmed lagda utifrån förslaget om revidering, vilket är en förklaring till varför de är låga.

Den samlade prognosen för 2020 för programområde Samhällsbyggnads investeringar uppgår till 824,7 mnkr, vilket motsvarar en förbrukning på 53 % av aktuell budget (41 % av skattefinansierade investeringar, 67 % av exploateringsinvesteringar och 63 % av taxefinansierade investeringar). Beräknat med hänsyn till förslag om reviderad budget uppgår förbrukningen istället till 71 % (60 % av skattefinansierade investeringar, 100 % av exploateringsinvesteringar och 73 % av taxefinansierade investeringar).

Alla driftsnämnder bedömer att de åtgärder som föreslagits för hantering av det generella effektiviseringskravet kommer ge önskad effekt under året. Dock bedöms inte det tilldelade effektiviseringskravet avseende inköp kunna hanteras och generera de effekter som uppdraget syftade till. Om tilldelat belopp kvarstår kommer respektive driftsnämnd behöva hantera tilldelat belopp genom att vidta andra åtgärder.

Stadsbyggnadsförvaltningens förslag till Programnämnd samhällsbyggnad

1. Programnämnd samhällsbyggnad fastställer delårsrapport med prognos 1 för 2020 för Programnämnd samhällsbyggnad inklusive egen verksamhet.
2. Delårsrapporten överlämnas till Kommunstyrelsen för vidare hantering.

2 Programdirektörens bedömning och analys

De ekonomiska konsekvenserna av coronaviruset är ytterst svårt att bedöma i nuläget. Vad kommande veckor och månader för med sig, när det gäller smittspridningen liksom när det gäller olika typer av åtgärder för att bromsa förloppet, är ovisst. Likaså är det osäkert vilka positiva ekonomiska effekter som kan väntas av de olika typer av åtgärder som nu verkställs i kommunen och av andra aktörer. För att få en gemensam bild av läget har vi i denna Delårsrapport med prognos 1 gjort ett antal kommungemensamma antaganden att förhålla sig till. Med dessa som utgångspunkt har prognosen anpassats till den verksamhet som nämnden har, grundat på försiktighetsprincipen.

För de verksamheter där den ekonomiska effekten av Coronapandemin för helåret inte är känd gör vi i prognosen ett antagande om att nuvarande situation håller i sig augusti ut och att september månad räknas som en återhämtningsmånad med halv effekt. Vi utgår då ifrån verksamhetens hittills kända ”coronaeffekt” under april månad för att uppskatta kommande månader och korrigerar med en uppskattning av kommande ekonomiska effekter om inte april månad speglar verksamhetens effekt helt.

Nämnderna redovisar de merkostnader och intäktsbortfall som uppskattas för året med anledning av Coronapandemin. En samlad prognos av hittills aviserade statliga ersättningar för merkostnader med anledning av Coronapandemin görs på kommunövergripande nivå.

Med anledning av Coronapandemin innehåller den ekonomiska prognosen i nuläget större osäkerhetsfaktorer än under ett normalår. Exempelvis har det till och med april inom flera verksamhetsområden ej kunnat identifieras några negativa effekter varvid prognosen har utgått från att så även blir fallet under resterande del av året. Dock kan detta komma att ändra sig till augusti och prognos 2 då prognosen kan baseras på analys av flera månader. Några områden som skulle kunna komma att drabbas negativt är bygglov- och detaljplanverksamheten, men det har till och med april varit för tidigt att se någon eventuell effekt baserat på utfall till och med april. Ytterligare möjliga effekter som kan komma att påverka prognosen för 2020 negativt är om beslut tas om att ge nedsättning av vissa hyror och/eller avgifter (såsom exempelvis markupplåtelse) eller om verksamma som fått förlängda betaltider gått i konkurs och därmed inte kommer kunna betala det som fakturerats dem. Något beslut om eventuell nedsättning av hyror och/eller vissa avgifter finns dock ej i dagsläget eller identifierad effekt av uteblivna betalningar på grund av förlängd betaltid varvid detta ej har tagits hänsyn till i aktuell prognos.

2.1 Programdirektörens analys av verksamhetens resultat

Programområde Samhällsbyggnad har en utmaning i att närma sig en ekonomi i balans. Programnämnden gick in i 2020 med prognos om att ekonomi i balans ej bedömdes möjlig att uppnå under året, vilket även prognos 1 visar. Många av de underskott som lyfts i delårsprognosen är troligtvis möjliga att hantera tills nästa år då de är hänförliga till coronapandemin, men den största delen hänförs till färdtjänsten. Även om den ekonomiska avvikelserna som prognostiseras för 2020 inte innebär en fortsatt ökad kostnadsutveckling samt att arbete med att vidare dämpa kostnadsutvecklingen pågår ser det svårt ut att inom närmaste åren kunna hantera hela budgetavvikelsen utan att färdtjänstens budget till viss del utökas.

Alla driftsnämnder lyfter i sina prognoser svårigheter med att klara en budget i balans utifrån nuvarande ekonomiska förutsättningar, och ser det som ännu svårare i kombination med de tuffare ekonomiska förutsättningar som väntas framöver. Det har lyfts att besparingskraven kommer öka framåt och det blir allt svårare att hantera detta inom programområdet utan att det

drabbar personal eller nedskärningar i verksamhet. En stor del av programområdet är dessutom taxe-/avgiftsfinansierat vilket innebär att effektiviseringar/nettokostnadsminskningar inom dessa områden inte ger någon effekt på det behov som finns att sänka kommunens nettokostnader. Samtliga nämnder behöver därmed fortsätta arbeta med att utvärdera kvalitets- och ambitionsnivåer, vad vi ska fortsätta göra och vad vi ska avstå från att göra, i de fall det inte finns ekonomisk möjlighet att leverera utifrån dagens kvalitets-/ambitionsnivåer

Örebro kommun har en stark tillväxt samtidigt som de ekonomiska utmaningarna är stora. Hur coronapandemin påverkar tillväxten och vårt uppdrag vet vi inte i nuläget. Att fortsätta fokusera på att klara kortsiktiga insatser och mer långsiktiga utmaningar är därför viktigt. Samhällsbyggnad har en central roll i att skapa förutsättningar för tillväxt, hållbar utveckling och ett väl fungerande näringsliv. Programnämnd samhällsbyggnad har därför lagt ett uppdrag till programdirektören, förvaltningscheferna och förvaltningarna inom programområdet att arbeta fram en strategisk analys och plan för hur programområdet påverkas av situationen och hur vi kommer behöva ställa om alternativt prioritera i våra uppdrag med anledning av detta.

2.2 Framåtblick

Att fortsätta arbetet med en långsiktig ekonomistyrning är prioriterat. Uppdraget innehåller flera deluppdrag bland annat uppdraget att utveckla investeringsprocessen inom samhällsbyggnads delar och hur det sedan kopplar an till den kommundemensamma investeringsprocessen som är under utveckling. Arbetet med nyckeltalsmodellen och att bidra i arbetet med resursbedömningsmodellen är också viktiga att fortsätta jobba med.

Den politiska viljan att fortsätta utvecklas och växa i kombination med den höga tillväxt vi faktiskt möjliggjort innebär att driftskostnaderna inom samhällsbyggnadsområdet ökar. I takt med att driftskostnaderna ökar behöver det finnas en medveten strategi för att hantera balansen mellan ambitionsnivåer avseende kvalitet och utveckling. Det handlar om att, med tilldelade budgetmedel samt årliga budgetreduceringar, hantera investeringar och drift i en växande kommun, både utifrån ökad yta och demografiutveckling. Detta är en av programrådets största utmaningar nu och framåt, bland annat utifrån att det saknas en princip för budgetuppräknning till programområdet för den utökade driften som det växande Örebro medför. Att synliggöra de ekonomiska effekterna för programområde samhällsbyggnad, som en konsekvens av vår växande kommun, är därför fortsatt prioriterat.

Inom kommunen finns det framåt ett övergripande behov av att minska investeringsvolymerna i syfte att minska kommunens lånebehov, att dämpa nettokostnadsutvecklingen för att minska behovet av effektiviseringskrav framåt samt för att lyfta en rimlig investeringsbudget utifrån genomförandekapacitet. En stor del av programområde Samhällsbyggnads grundverksamhet utgörs av att arbeta med investeringar kopplade till utbyggnad av infrastruktur och omfattar investeringar i körbanor, gång- och cykelbanor, parker, naturområden, vatten- och avloppsledning, avfallsinvesteringar, kultur- och fritidsinvesteringar med mera. Programområde samhällsbyggnads investeringsutrymme utgör därmed en stor andel av kommunens totala egna investeringar, dvs. de investeringar som inte genomförs via kommunalt bolag eller extern aktör. I och med behovet av minskade investeringsnivåer kommer det troligtvis innebära behov av viss omställning inom programrådets verksamheter. Det finns ett stort behov av investeringar inom programområdet, både ny- och reinvestering, och med ett minskat investeringsutrymme kommer tuffa prioriteringar och avvägningar behövas mellan dessa båda behov.

Örebro kommuns resultat på Nöjd kund-index (NKI) för 2019 visade 76 vilket var en minskning från 78 år 2018. Trots sänkningen är det värt att nämna att Örebro kommun placerar sig på plats tre av de kommuner som har över 100 000 invånare.

NKI-resultaten byggs upp av de sex delindexen tillgänglighet, information, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet. Den totala upplevda servicen inom samtliga områden som mäts visar en jämn och hög nivå mellan index 76-83, speciellt inom området bemötande som fick högst resultat. Inom programnämnd Samhällsbyggnads myndighetsområden mäts nöjdheten inom bygglov (Byggnadsnämnden), markupplåtelse (Tekniska nämnden), Miljö- och hälsa samt Livsmedel och Servering (Miljönämnden). Bygglovs resultat sjönk från 70 till 68, markupplåtelse höjdes från 65 till 67, miljö och hälsa höjdes från 68 till 74 medan livsmedel och servering behöll sina höga resultat om 82 respektive 84.

Örebro kommun placerar sig på plats 46 av 173 deltagande kommuner i SKR:s (Sveriges kommuner och regioner) Öppna jämförelser i Företagsklimat 2019.

Dessa mätningars resultat är del av flera mätningresultat som görs under årens lopp och ger oss goda perspektiv på vilka aspekter att vidareutveckla och vilka att förvalta och förfinna. Vi behöver fortsätta arbeta på våra processer och hitta effektiva arbetssätt och -verktyg.

Det handlar bl a om att vi behöver arbeta vidare med programområdets digitaliseringsstrategi. Samarbetet med kommuninvånare och intressenter kan bli ännu bättre för att öka delaktigheten och utformningen av tjänster. AI och digitalisering innebär möjligheter att effektivisera och automatisera processer samt öka utbudet av e-tjänster. Det kan få goda effekter på vårt arbetssätt och leverans till de vi är till för.

Under våren och den pågående coronapandemin har flertalet medarbetare börjat arbeta hemifrån. Detta har inneburit att de digitala arbetssätten verkligen har tagit stora steg framåt.

Exempel på det kan ses genom nedanstående statistikbild som gäller för hela Örebro kommun:

Användningen av Teams januari-maj 2020

	2020-01-16	2020-05-07	
Samtal	49 st	1653 st	Ökning med 3273 procent
Möten	379 st	3052 st	Ökning med 705 procent
Chattmeddelanden (meddelanden skickade i ett team och person till person)	27 307 st	62 539 st	Ökning med 130 procent

Samordningen behöver fortsätta vara i fokus, både inom programområdet, kommunkoncernen och med externa aktörer. I svårare ekonomiska tider är det än viktigare att vi samarbetar ännu bättre och nyttjar varandras kunskaper och idéer.

Arbetet med den långsiktiga kompetensförsörjningen och att vara en attraktiv arbetsgivare ställer krav på oss. Medarbetare är den viktigaste resursen vi har för att säkerställa att grunduppdrag genomförs och att utvecklingen drivs framåt. Ett strategiskt arbete krävs för att öka förutsättningarna för en god arbetsmiljö och hållbart medarbetarengagemang. Kompetensförsörjning är en viktig fråga framåt för programområdet. Det är fortfarande svårt att rekrytera och behålla vissa yrkesgrupper, vilket blir en stor utmaning utan att tappa kvalitet och tempo i investeringsprojekten och planering av daglig drift samt underhåll.

3 Delårsresultat och prognos 1 för år 2020

3.1 Ekonomi

3.1.1 Ekonomi - skattefinansierad verksamhet

Programnämnd samhällsbyggnads skattefinansierade verksamheter uppvisar till och med april 2020 ett samlat utfall på 241,2 mnkr, vilket innebär en avvikelse jämfört mot periodens budget på - 8,6 mnkr och en förbrukning av aktuell budgetram med 35 % jämfört mot periodens riktvärde på 33 %. De nämnder som för perioden redovisar de största avvikelserna är Byggnadsnämnden och Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet. Inom Byggnadsnämnden hänförs avvikelsen till detaljplan och lägre inkomna intäkter jämfört mot budget och periodens upparbetade kostnader. Detaljplaner omfattar långa processer och fakturering sker först efter antagande, därmed sker inte fakturering löpande månadsvis vilket innebär att utfall kan variera stort mellan månader under året. Inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet hänförs avvikelsen till kollektivtrafiken och kostnader för färdtjänstresor, där kostnadsutvecklingen under senaste åren ökat markant på grund av bland annat avtalsutformning mellan Region Örebro Län och de som kör, årlig indexuppräknings samt ökat antal resor. Detta i kombination med att färdtjänstens budget inte har uppräknats har lett till att avvikelsen årligen ökat.

Inom övriga nämnder redovisas enbart mindre positiva eller negativa avvikelser för perioden.

Den samlade prognosen för 2020 för Programnämnd samhällsbyggnad uppgår till en negativ budgetavvikelse på - 17,3 mnkr. Negativa avvikelser redovisas inom Fritidsnämnden, Kulturnämnden, Miljönämnden och Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet. De negativa avvikelserna inom Fritidsnämnden, Kulturnämnden och Miljönämnden prognostiseras till största del med anledning av Coronapandemin och beror på minskade intäkter på grund av de restriktioner som behövt vidtas med anledning av att minska smittspridningen. Inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet hänförs avvikelsen i stort sett till helhet till kollektivtrafiken och färdtjänsten som under de senaste åren redovisat en stor negativ avvikelse. Dock ser prognosen för färdtjänsten för 2020 ut att generera en mindre negativ avvikelse jämfört mot föregående år och vad som beräknades med vid budgetarbete. Att budgetavvikelsen prognostiseras till cirka 4 mnkr lägre än vad beräkningen vid budgetarbetet uppgick till beror på att Region Örebro Läns nuvarande direktupphandlade avtal med de som kör avslutas och nytt avtal börja gälla från och med 1 juli, vilket förväntas innebära lägre kostnader för färdtjänstresorna. Dock finns viss osäkerhet i prognosen, bland annat utifrån Coronapandemin och dess påverkan på serviceresorna (bland annat avseende hur stor andel av platserna i fordonen som kan nyttjas). Om prognosen håller är det första gången på flera år som färdtjänstens budgetavvikelse inte ökat jämfört mot föregående år, vilket visar på att det arbete som förvaltningen drivit på och genomfört under föregående år ger resultat. Dock finns fortsatt mycket att jobba med, men förhoppningsvis kan kostnadsutvecklingen fortsätta åt rätt håll även framöver.

Exklusive färdtjänstens negativa prognos hade Programnämnd samhällsbyggnad redovisat en prognostiserad positiv budgetavvikelse på + 3 mnkr för 2020.

Tekniska nämnden är den enda nämnd inom programområdet som prognostiserar en positiv budgetavvikelse för 2020, utöver Byggnadsnämnden som prognostiserar ett utfall i enlighet med årets budget. Inom Tekniska nämnden hänförs den positiva avvikelsen på + 7,2 mnkr i stort sett till helhet till vinterväghållningen, som för 2020 prognostiserar en positiv budgetavvikelse på + 7 mnkr. Vinterväghållningen har under senaste åren redovisat stora negativa budgetavvikelser, för 2019 uppgick avvikelsen till -17,6 mnkr. Årets positiva prognos beror på den ovanligt milda och snöfattiga vårvintern där utfallet till och med april uppgår till 5,4 mnkr jämfört mot 2019 där utfallet för samma period uppgick till 29,4 mnkr. Prognosen är

beräknad utifrån utfall till och med april samt genomsnittlig kostnad för maj – december de senaste 5 åren. Prognos behöver dock ses med viss osäkerhet då kostnaderna till stor del styrs av vädret som är en faktor som inte kan påverkas eller förutses, men ingångsläget till andra delen av halvåret ser dock mycket bättre ut än de gjort de senaste åren.

Med anledning av Coronapandemin innehåller den ekonomiska prognosen i nuläget större osäkerhetsfaktorer än under ett normalår. Exempelvis har det till och med april inom flera verksamhetsområden ej kunnat identifieras några negativa effekter varvid prognosen har utgått från att så även blir fallet under resterande del av året. Dock kan detta komma att ändra sig till augusti och prognos 2 då prognosen kan baseras på analys av flera månader. Några områden som skulle kunna komma att drabbas negativt är bygglov- och detaljplanverksamheten, men det har till och med april varit för tidigt att se någon eventuell effekt baserat på utfall till och med april. Ytterligare möjliga effekter som kan komma att påverka prognosen för 2020 negativt är om beslut tas om att ge nedsättning av vissa hyror och/eller avgifter (såsom exempelvis markupplåtelse) eller om verksamma som fått förlängda betaltider gått i konkurs och därmed inte kommer kunna betala det som fakturerats dem. Något beslut om eventuell nedsättning av hyror och/eller vissa avgifter finns dock ej i dagsläget eller identifierad effekt av uteblivna betalningar på grund av förlängd betaltid varvid detta ej har tagits hänsyn till i aktuell prognos.

3.1.2 Ekonomi - taxefinansierad verksamhet

Programnämnd samhällsbyggnads taxefinansierade verksamhet uppvisar till och med april 2020 ett samlat utfall på + 4,5 mnkr, vilket innebär en avvikelse jämfört mot periodens budget på + 4,5 mnkr då de taxefinansierade verksamheterna inte har något budgetanslag utan kostnaderna ska täckas av intäkter. För samma period 2019 uppgick det samlade utfallet till – 3,3 mnkr, vilken hänfördes till VA. Inför 2020 har taxejustering samt tätare ekonomiuppföljningar genererat den positiva utvecklingen.

De taxefinansierade verksamheterna, inklusive fordonsgasen, prognostiserar för 2020 en mindre negativ budgetavvikelse på – 1,3 mnkr. Avvikelsen hänförs främst till avfallsverksamheten som prognostiserar en negativ avvikelse på -1 mnkr, vilket dock är 1,3 mnkr bättre än planerat på grund av både högre intäkter och lägre kostnader än vad som budgeterats för året. Den negativa avvikelsen redovisas mot avfalls eget kapital, som vid ingång till 2020 uppgick till cirka 90 mnkr.

VA prognostiserar för 2020 en mindre positiv budgetavvikelse på + 0,1 mnkr. Jämfört mot 2019 års negativa redovisade utfall på -12,3 mnkr har man fått effekt av de åtgärder man gjort inför 2020 i form av taxejustering samt tätare ekonomiuppföljningar. Dock har VA vid ingång till 2020 ett negativt eget kapital på cirka 20 mnkr.

3.1.3 Ekonomikommentarer – driftverksamhet

Nedan redovisas prognosen för 2020 i korthet för respektive nämnd inom programområde Samhällsbyggnad.

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet

Den samlade prognosen för Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet beräknas för 2020 uppvisa en negativ budgetavvikelse på – 21,1 mnkr, vilket i huvudsak beror på negativ budgetavvikelse för färdtjänst inom kollektivtrafiken som beräknas överskrida budget med – 20,3 mnkr. Exklusive färdtjänsten skulle Programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet prognostisera en negativ avvikelse på – 0,8 mnkr för 2020, vilket hänförs till negativ avvikelse inom markreserven och där beror på oförutsedd kostnad för fastighetsskötselavtal för Truckstop. Utförligare analys om den egna verksamheten återfinns i kapitel 5.

Byggnadsnämnden

Den samlade prognosen för Byggnadsnämnden redovisas utan avvikelse och i enlighet med 2020 års budget. Prognosen är positiv trots att utfallet till och med april visar på en negativ avvikelse. I och med att Byggnadsnämnden till cirka 90 % utgörs av taxe-/avgiftsfinansierade verksamheter finns det svårigheter i att uppvisa ett utfall i balans redan efter första tertiet på grund av att bygglov- och detaljplanprocesserna kan ta lång tid vilket gör att intäkterna inte inkommer proportionerligt månadsvis under året.

Prognosen för intäkter för detaljplan har baserats på uppdaterad planlista och visar förväntat utfall för år 2020, om arbete går enligt plan och fakturering kan ske under året. Det finns fortfarande en viss osäkerhet i prognosen på grund av det rådande läget men baserat på att antalet detaljplaneuppdrag ligger ungefär på samma nivå som föregående år ser prognosen god ut.

För bygglov är ärendeflödet fortsatt högt och på motsvarande nivå som föregående år. Till och med april redovisas utfall för bygglov utan avvikelse, därav finns goda anledningar att tro att verksamheten håller sig inom angiven budget för året.

Tekniska nämnden

Den samlade prognosen för Tekniska nämndens skattefinansierade del beräknas uppvisa en positiv budgetavvikelse på + 7,2 mnkr. Den positiva budgetavvikelsen hänförs främst till vinterväghållningen, som prognostiserar en positiv avvikelse på + 7 mnkr, vilket främst beror på den ovanligt milda och snöfattiga vårvintern. Prognosen är baserad på att kostnaderna för maj – december 2020 uppgår till lika mycket som snittet för samma period de senaste fem åren. Oavsett väderlek har Tekniska nämnden fasta kostnader på cirka 4,5 mnkr per år vilka utgörs av att entreprenörerna enligt avtal har rätt till ett visst antal timmars ersättning, Tekniska betalar sin egen personal för tid i beredskap under vinterhalvåret samt har kostnader för IT-system för vädderrapportering och utringning via GPS. Efter de senaste årens mycket höga kostnader arbetar förvaltningen vidare med att se över vilka kostnadssänkande åtgärder som kan vidtas. Vinterväghållningens prognos behöver dock ses med viss osäkerhet då kostnaderna till stor del styrs av vädret som är en faktor som inte kan påverkas eller förutses, men ingångsläget till andra delen av halvåret ser dock mycket bättre ut än de gjort de senaste åren. Resterande positiva budgetavvikelse om 0,2 mnkr hänförs till högre intäkter än budgeterat vid försäljning av fordon. Den övriga park- och gatuverksamheten prognostiserar ett utfall för 2020 utan avvikelse.

Avfallsverksamheten prognostiserar en negativ avvikelse på – 1,1 mnkr vilket är 1,3 mnkr lägre än planerat. Att underskottet blev lägre än budgeterat beror på en kombination av högre intäkter och lägre kostnader.

VA-verksamheten prognostiserar en mindre positiv avvikelse på 0,1 mnkr. Med anledningen av föregående års negativa avvikelse har verksamheten haft väsentligt tätare uppföljning av ekonomin än tidigare år. Detta arbete tillsammans med den taxeeökning som beslutades inför 2020 har lett till ett bättre underlag inför det kommande arbetet med taxeeöversyn inför budget 2021.

Gasverksamheten beräknas göra ett underskott med 0,2 mnkr, vilket beror på att de intäkter som prognostiseras inte beräknas täcka årets kostnader.

Tekniska nämnden ser ännu inga större ekonomiska effekter kopplat till Coronapandemin. Inga ökade kostnader hänförs till Coronapandemin har identifierats, men dock lägre intäkter inom fordonsverksamheten med cirka 0,3 mnkr på grund av minskad intäkt för korttidsuthyrning i och med rekommendationen att avstå från icke nödvändiga resor. Även minskade intäkter på cirka 0,3 mnkr beräknas inom gasverksamheten då nätavgift till Gasums Arlandamack minskar.

Fritidsnämnden

Fritidsnämnden prognostiserar för 2020 en beräknad negativ budgetavvikelse på – 2,2 mnkr. Avvikelsen beror till största del på intäktsbortfall inom Örebrobaden till följd av restriktioner med anledning av Coronapandemin. Det finns dock en stor osäkerhet i prognosen vilken kan komma att förändras beroende på hur effekterna till följd av Coronapandemin utvecklar sig under resterande del av året. Att intäktsbortfall uppstår beror på att Örebrobadens verksamhet till stor del finansieras av badintäkter samt intäkter från hyresgästen Actic som bedriver gymverksamhet. Till följd av Coronapandemin beräknas besöksantalet till baden och gymmen bli mycket lägre än förväntat med minskade intäkter som följd.

Även inom Idrottsenheten påverkas intäkterna för lokalupplåtelser med anledning av Coronapandemin. Förhoppningen är dock att de flesta större evenemang kommer att kunna genomföras under hösten och intäktsbortfallet beräknas i nuläget till endast 0,2 mnkr. Prognosen är dock väldigt osäker och kan komma att förändras om nuvarande restriktioner fortsätter under hösten.

Verksamhetsbidraget har de senaste åren överstigit budget med flera hundra tusen per år och för år 2020 förväntas trenden hålla i sig med en beräknad avvikelse på cirka 0,6 mnkr. Avvikelsen prognostiseras dock täckas från nämndens planeringsreserv.

Verksamhetsområdet Wadköping/Karlslund prognostiserar en negativ avvikelse om 0,1 mnkr till följd av lägre intäkter under våren med anledning av Coronapandemin. Det finns dock en osäkerhet i prognosen som kan komma att förändras om nuvarande restriktioner fortsätter under hösten.

En av nämndens främsta utmaningar är bristen på ekonomisk uppräknings på grund av den växande kommunen. För året kommer den stora ekonomiska utmaningen också handla om att hantera de situationerna som Coronapandemin medför. Det är svårt att uppskatta vilka konsekvenserna blir på sikt, men med högsta sannolikhet kommer det kvarstå i fler år framöver.

Kulturnämnden

Kulturnämnden prognostiserar för 2020 en beräknad negativ budgetavvikelse på – 1,1 mnkr. Den negativa avvikelsen hänförs främst till Biblioteken där en avtalstvist med en av hyresgästerna har resulterat i en förlikning med 0,5 mnkr i skadestånd samt 0,3 mnkr i förlorade hyresintäkter för året 2020. Även Bio Roxy och Hjalmar Bergmanteatern prognostiserar ett underskott med intäktsbortfall om cirka 0,4 mnkr på grund av av lägre besöksantal och färre bokningar med anledning av Coronapandemin. Prognosen förutsätter att verksamheterna kan återgå till normal nivå till hösten, och om inte kommer den negativa avvikelsen kunna bli större.

Ytterligare osäkerhetsfaktor i prognosen är de eventuella ökade kostnader som kan uppstå för nämnden till sommaren beroende på vilka insatser kommunen väljer att genomföra till sommaren för barn och unga.

En av nämndens främsta utmaningar är bristen på ekonomisk uppräknings på grund av den växande kommunen. För året kommer den stora ekonomiska utmaningen också handla om att hantera de situationerna som Coronapandemin medför. Det är svårt att uppskatta vilka konsekvenserna blir på sikt, men med högsta sannolikhet kommer det kvarstå i fler år framöver.

Miljönämnden

Miljönämndens samlade prognos för 2020 visar en negativ budgetavvikelse på – 0,5 mnkr. De stora avvikelserna i prognosen utgörs av förväntat intäktsbortfall till följd av Coronapandemin. Totalt beräknas intäkterna bli 1,6 mkr lägre än vad som har budgeterats och 1,2 mkr av dessa hänförs till beräknade effekter av Coronapandemin. Intäktsbortfall prognostiseras inom Livsmedelsheten, Hälsoskyddsheten och Miljöskyddsheten. Utöver förlorade intäkter med

anledning av coronapandemin beräknas ytterligare cirka 0,4 mnkr i minskade intäkter för prövning av tobakstillstånd, pga. att intäkter för tillsyn som genomförts 2020 bokfördes felaktigt på 2019.

Med anledning av Coronapandemin innehåller den ekonomiska prognosen i nuläget större osäkerhetsfaktorer än under ett normalår. Vanligtvis faktureras många av Miljönämndens årsavgifter under årets första kvartal. När Coronapandemin slog till och det blev tydligt att den skulle få stora ekonomiska konsekvenser i samhället beslutade Miljönämnden att skjuta upp sista betalningsdatum på de årsdebiteringar som ännu inte hade skickats ut. Samtidigt flyttades viss årsdebitering fram till efter sommaren. Vidare har kommunen underlättat för privatpersoner och verksamhetsutövare att få anstånd på fakturor. Detta sammantaget gör att den ekonomiska prognosen för Miljönämnden har större osäkerhetsfaktorer än under ett normalår. Coronapandemin påverkar nämndens möjligheter att utföra tillsyn. Samtidigt har nya tillsynsområden tillkommit. Miljönämnden har fått ansvaret utifrån Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd om att förhindra smitta av covid-19 på restauranger och caféer m.m. (HSLF-FS 2020:9) för tillsyn av trängsel på restauranger, krogar och caféer och tillsynen finansieras via skattemedel.

Programnämnd samhällsbyggnad – gemensamt för programområdet

I Programnämnd samhällsbyggnads budget finns 1,1 mnkr avsatt för Programnämnd samhällsbyggnad som i huvudsak avser arvoden till nämndledamöter samt övriga omkostnader för nämnden. Prognosen är att budgeten kommer nyttjas 2020 och ingen avvikelse redovisas.

Programnämnd Samhällsbyggnad hade efter fördelning i budget 2020 en kvarvarande planerings-/programreserv att nyttja under 2020 på 1,8 mnkr. Under våren har beslut tagits att fördela/nyttja 1,3 mnkr av medlen. Därmed kvarstår 0,5 mnkr att nyttjas för resterande del av året. Prognosen är att planeringsreserven kommer att nyttjas under 2020, men om den inte gör det kommer den att minska den prognostiserade avvikelsen med kvarvarande belopp.

I programnämndens budget återfinns även budget för programövergripande kostnader på totalt 1,9 mnkr. Av dessa prognosticeras 1,5 mnkr att nyttjas, och den positiva avvikelsen på 0,4 mnkr beror på att avsatta medel för kapitalkostnader för allmän platsmark vid Kulturkvarteret inte prognostiseras behövas i år då investeringen inte kommer färdigställas för än under 2021.

Resultat Tomträtter och exploateringsverksamhet

Programnämnd samhällsbyggnad har 2020 avkastningskrav för resultat gällande försäljning av tomträtter på 20 mnkr och för exploateringsverksamheten på 65 mnkr.

Resultat från sålda tomträtter uppgår till och med april till 36,5 mnkr fördelat på småhustomter, 7,4 mnkr och flerbostadshus/bostadsrätter 44,7 mnkr. Det är totalt sett 18 småhustomter och 1 flerbostadshus/bostadsrätter som sålts till och med april 2020. Prognosen för 2020 uppgår till totalt 39 mnkr, och avkastningskravet prognostiseras därmed att uppnås.

Resultat från sålda exploateringsfastigheter uppgår under första tertiet till 28,5 mnkr efter avdrag med 4,2 mnkr för försäljningsomkostnader. Resultatet avser försäljningar avseende bostäder med 15,8 mnkr, samt försäljningar avseende verksamhet 15,1 mnkr. Prognostiserat resultat för 2020 uppgår till 95 mnkr fördelat på 65 mnkr i exploateringsresultat och 30 mnkr i exploateringsersättning, och avkastningskravet ser därmed ut att uppfyllas.

Resultatet för dessa försäljningar överförs i sin helhet till Kommunstyrelsen.

3.1.4 Investeringar

En stor del av programområde Samhällsbyggnads grundverksamhet utgörs av att arbeta med investeringar kopplat till utbyggnad av infrastruktur och omfattar investeringar i körbanor, gång- och cykelbanor, parker, naturområden, vatten- och avloppsledningar, avfallsinvesteringar, kultur- och fritidsinvesteringar med mera. Programområde Samhällsbyggnads investeringsutrymme utgör därmed en stor andel av kommunens totala egna investeringar, dvs. de investeringar som inte genomförs via kommunalt bolag eller extern aktör. Programnämnd samhällsbyggnads totala investeringsbudget uppgår vid delår 1 till 1 553 mnkr, varav 766 mnkr är skattefinansierade investeringar, 226 mnkr är exploateringsinvesteringar samt 561 mnkr är taxefinansierade investeringar.

Inom kommunen finns det framåt ett övergripande behov av att minska investeringsvolymerna i syfte att minska kommunens lånebehov, att dämpa nettokostnadsutvecklingen för att minska behovet av effektiviseringskrav framåt samt för att lyfta en rimlig investeringsbudget utifrån genomförandekapacitet. Inom Programnämnd samhällsbyggnad finns även där ett behov av att minska investeringsnivåer då verksamheterna under flera år haft ett något för ambitiöst investeringsprogram som ej motsvarat kapacitet att genomföra samt säkerställande av finansiering av ökade driftkostnadskonsekvenser. Detta har visat sig genom att man under flera år släpat efter med cirka 50 % av beslutad investeringsbudget, vilket tydligt visar på svårigheter att kunna omsätta beslutade medel innevarande år. Det är därmed av stor vikt att investeringsprogrammet framåt motsvarar förväntad årlig genomförandekapacitet och medför en driftkostnadsökning som kan hanteras.

Under 2019 och 2020 har därmed ett omfattande arbete genomförts med att minska ned redan beslutade investeringsmedel som flyttats med från tidigare års beslutade investeringsprogram, minska föreslagna investeringar innevarande år (dvs. 2020) samt de förslag som legat framåt i plan. Detta har resulterat i att tuffa prioriteringar har behövt göras inom alla programområdets nämnder, dock främst inom de investeringar som finansieras av den s.k. volympotten (dvs. investeringsområdena trafik, miljö, gata och park). Detta har resulterat i att beslutad investeringsbudget 2020 inkl. överförda medel från 2019 och tidigare har föreslagits reviderats med cirka 194 mnkr för de volympottsfinansierade investeringarna. Revideringen har beslutats i Programnämnd samhällsbyggnad i april och slutligt beslut tas i Kommunfullmäktige i juni.

Sammantaget har programområde Samhällsbyggnad lämnat förslag på minskad investeringsbudget för 2020 inklusive överförda medel från 2019 och tidigare med 384 mnkr, varav 234,7 mnkr inom de skattefinansierade investeringarna, 73,9 mnkr inom exploateringsinvesteringar samt 75,7 mnkr inom de taxefinansierade investeringarna. Investeringsprognoserna för 2020 är därmed lagda utifrån förslaget om revidering, vilket är en förklaring till varför de är låga.

Den samlade prognosen för 2020 för programområde Samhällsbyggnads investeringar uppgår till 824,7 mnkr, vilket motsvarar en förbrukning på 53 % av aktuell budget (41 % av skattefinansierade investeringar, 67 % av exploateringsinvesteringar och 63 % av taxefinansierade investeringar). Beräknat med hänsyn till förslag om reviderad budget uppgår förbrukningen istället till 71 % (60 % av skattefinansierade investeringar, 100 % av exploateringsinvesteringar och 73 % av taxefinansierade investeringar).

Nedan redovisas kortare kommentarer om programområde Samhällsbyggnads investeringar, inklusive prognos för 2020.

Investeringar Tekniska nämnden

Park och gata

Park och gata har vid delår 1 2020 ett totalt investeringsanslag på 149,1 mnkr varav 65,5 mnkr prognostiseras att nyttjas under 2020. Att investeringsprognosen är låg beror till stor del på att prognosen är lagd utifrån att 31 mnkr föreslås revideras i samband med beslut om reviderat investeringsprogram 2020 och tidigare som beslutas i Kommunfullmäktige i juni.

Inom parkverksamheten har investeringar hittills genomförts i lekplatser, reinvestering i parker, fjärlens landskap, trädplantering med mera till ett belopp om 8,8 mnkr. Under året planeras vidare för att genomföra ytterligare investeringar inom dessa objekt och den samlade prognosen för 2020 uppgår till 12,2 mnkr.

Inom gatuinvesteringar har hittills 11,3 mnkr nyttjats, varav cirka hälften utgörs av LED-belysning. I övrigt har investeringar genomförts avseende investering i gatubelysning och stolpar, trafiksignalanläggningar, trappor, konstruktionsbyggnader, trafiksäkerhetsobjekt, asfaltsunderhåll med mera. Under året planeras vidare för att genomföra investeringar inom dessa objekt och den samlade prognosen för 2020 uppgår till 53,3 mnkr.

Tekniska nämnden har efter beställning av Kommunstyrelseförvaltningen, ansvaret för att bygga ledningsnät för att möjliggöra utbyggnad av bredband och har för detta en kvarvarande budget på 43,2 mnkr. Arbetet kom igång ordentligt under 2019 och under 2020 prognostiseras 5 mnkr att nyttjas. Större delen av anslaget ligger föreslaget att flyttas fram till 2021 i beslut om revidering av 2020 års investeringsprogram som beslutas i Kommunfullmäktige i juni.

Fordonsverksamheten har vid delår 1 2020 ett totalt investeringsanslag på 58,9 mnkr varav 56,3 mnkr prognostiseras nyttjas under 2020.

Prognos kapitalkostnader park och gata finansierade inom volympott

Inom park och gata prognostiseras cirka 60 mnkr i volympottsfinansierade investeringar upparbetas under 2020. Detta motsvarar en ökad kapitalkostnad på cirka 2,8 – 3,4 mnkr, vilka ska täckas av avsatt volympott för Programnämnd samhällsbyggnad som i dagsläget uppgår till 6 mnkr.

Inom park och gata finns även en del upparbetade investeringskostnader som ligger som så kallade pågående arbeten och ej är aktiverade och därmed ej börjat generera utfall i form av kapitalkostnader. För park och gata uppgår detta till cirka 30,3 mnkr. Om detta omräknas till en beräknad genomsnittlig ökad årlig kapitalkostnad uppgår den till mellan 1,4 – 1,7 mnkr, beroende på vilken avskrivningstid som används i beräkningen.

Aktiverat park och gata inför delår 1 volympott

Inför varje delårsbryt och bokslut genomförs en genomgång av de investeringar som ligger som pågående arbeten för att identifiera vad som är klart och kan aktiveras och läggas in i anläggningsregistret. För investeringsområdena park och gata 15 mnkr bedömts som färdigt och aktiverats mot anläggningsregistret från och med april 2020. Detta ger en beräknad genomsnittlig ökad årlig kapitalkostnad på mellan 0,7 – 0,9 mnkr. För 2020 uppstår dock inte helårseffekt i och med att aktivering skett först i april, vilket innebär att effekt 2020 uppgår till mellan 0,5 – 0,6 mnkr som därmed tas från 2020 års volympott på 6 mnkr.

Avfall

Avfallsverksamhetens investeringsanslag vid delår 1 2020 uppgår till 14,5 mnkr och hela budgeten prognostiseras att förbrukas under året. Till och med april har 0,2 mnkr nyttjats och utgörs av investering i metodutveckling, ny deponi Atle samt inventarieinvesteringar.

VA-verksamhetens investeringsanslag uppgår vid delår 1 2020 till 540 mnkr och 340 mnkr prognostiseras att förbrukas under 2020. Av årets budget utgörs cirka 120 mnkr av investering i nytt vattentorn.

Utfallet under första tertiet uppgår till 64,4 mnkr varav 13 mnkr avser exploatering, 13 mnkr avser förnyelse i vattenledningar samt 27 mnkr för planering.

Investeringar – Kulturnämnden

Kulturnämnden har vid delår 1 2020 ett investeringsutrymme på 18,2 mnkr, varav 17 mnkr är överfört från 2019. För 2020 prognostiseras 11,8 mnkr förbrukas varav 6 mnkr utgörs av konstinvesteringar enligt 1 % - regeln. I övrigt prognostiseras investeringar genomföras avseende nytt sorteringsverk Stadsbiblioteket samt diverse inventarieinvesteringar.

Investeringar – Fritidsnämnden

Fritidsnämnden har vid delår 1 2020 ett investeringsutrymme på 28,9 mnkr, varav 2,4 mnkr är överfört från 2019. För 2020 prognostiseras 15,9 mnkr att förbrukas och utgörs av investering på Rosta gårde (omklädningsrum och toaletter), sanering av fritidsyta samt investering avseende renovering av Lillåspåret som påbörjades under år 2019 invigdes i slutet på april. Investeringen i vandrarhem Wadköping fortgår och förväntas färdigställas under år 2021. Investeringen i Vivalla IP omklädningsrum prognostiseras inte förbrukas under år 2020 då det finns ett flertal faktorer som behöver utredas innan investeringen kan påbörjas.

Investeringar – Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet har vid delår 1 2020 en total investeringsbudget på 421,3 mnkr för de skattefinansierade investeringarna. Till och med april har 15,3 mnkr nyttjats, vilket motsvarar 4 % av total investeringsbudget. För 2020 prognosticeras 148,9 mnkr att nyttjas, vilket utgör 35 % av årets totala investeringsanslag, inkl. överförda medel från 2019. Att investeringsprognosen är låg beror till stor del på att prognosen är lagd med hänsyn till förslag på revidering av investeringsprogram 2020 inkl. 2019 och tidigare som ska upp för beslut i Kommunfullmäktige i juni. Enligt förslag föreslås programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhets nuvarande investeringsbudget revideras till 324,8 mnkr, vilket innebär en minskning med 96,5 mnkr.

Mer detaljerad information om Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhets investeringar redovisas under kapitel 5.2.2.

Prognos kapitalkostnader 2020 finansierade inom volympott

Inom de volympottsfinansierade investeringarna (investeringsområdena trafik och miljö och park och gata) prognostiseras sammanlagt cirka 117 mnkr upparbetas under 2020. Om detta omräknas till en beräknad genomsnittlig ökad årlig kapitalkostnad uppgår den till mellan 5,4 – 6,6 mnkr, beroende på vilken avskrivningstid som används i beräkningen. Programnämnd samhällsbyggnad har enligt beslut i ÖSB i dagsläget en årlig volympott i för ökade kapitalkostnader för dessa områden på 6 mnkr. Enligt vad som prognostiseras för 2020 täcks detta inom denna volympott, men kommer troligtvis inte generera utfall förens tidigast under 2021 i och med att investeringarna aktiveras först när de är färdigställda.

Vid delår 1 aktiverades 63,9 mnkr av de volympottsfinansierade investeringarna. Detta ger en beräknad genomsnittlig ökad årlig kapitalkostnad på mellan 2,8 – 3,2 mnkr. För 2020 uppstår

dock inte helårseffekt i och med att aktivering skett först i april, vilket innebär att effekt 2020 uppgår till mellan 2,2 – 2,7 mnkr som därmed tas från 2020 års volympott på 6 mnkr.

3.2 Effektivisering

Programnämnd samhällsbyggnad har enligt ÖSB 2020 tilldelats ett generellt effektiviseringskrav på 4,6 mnkr, vilket motsvarar cirka 0,7 % av Programnämndens aktuella budgetram för 2019 då ÖSB beslutades. Effektiviseringskrav innebär ett samlingsnamn för alla åtgärder som kan vidtas för att minska nämndens nettokostnader (dvs. både i form av åtgärder som ger ökade intäkter eller minskar kostnader), i syfte att nå en ekonomi i balans. Det generella effektiviseringsuppdraget beslutades enligt programplanen att fördelas proportionerligt till programområdets driftsnämnder, med undantag för Byggnadsnämnden och Miljönämndens andelar. Beslutet att undanta Byggnadsnämnden och Miljönämnden grundar sig i att deras verksamheter främst är taxefinansierade och enbart har en liten andel skattefinansierad verksamhet, vilket gör att kostnadsdämpande åtgärder främst inte får effekt på budgetramen utan istället genomförs för att hålla nere taxan. Det effektiviseringskrav som skulle minskat nämndernas ramar skulle bland annat minska förmågan till utveckling samt effektiviteten i utövandet av verksamheten. En minskning av budgetanslag bedöms därmed påverka verksamheten negativt ur ett totalekonomiskt perspektiv, och istället bedöms effektiviseringskravet bättre kunna hanteras inom övriga driftsnämnder. Byggnadsnämndens andel motsvarar 39 tkr och har fördelats till programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet då de verksamheter som ligger inom Byggnadsnämnden är tätt kopplade mot Stadsbyggnad (programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet), och Miljönämndens andel på 116 tkr har fördelats jämnt mellan alla övriga driftsnämnder.

Varje driftsnämnd har i sin verksamhetsplan fått besluta om hantering av tilldelat effektiviseringskrav.

Fritidsnämndens föreslagna effektiviseringsåtgärder motsvarande cirka 2,5 mnkr har genomförts och förväntas ge ett önskat resultat. Exempelvis har åtgärder vidtagits som avser minskad planeringsreserv, organisationsförändring i chefsled, effektivare lokalutnyttjanden samt nya avtal inom flera områden som förväntas ge sänkta kostnader.

Kulturnämndens föreslagna effektiviseringsåtgärder motsvarande cirka 3,8 mnkr har genomförts och förväntas ge ett önskat resultat. Exempelvis har åtgärder genomförts som att minska sommarbidrag (2,2 mnkr), höjda avgifter inom ämneskurser inom Kulturskolan med mera.

Tekniska nämndens generella effektiviseringskrav uppgick till 1,2 mnkr och bedömningen är att samtliga åtgärder kommer kunna genomföras och ge önskad effekt. Exempelvis har åtgärder vidtagits såsom höjd taxa för avgift upplåtelse av offentlig plats (beräknats generera 1 mnkr i ökad intäkt), minskat på sommarblommor (1,3 mnkr i sänkt kostnad), sänkta ambitionsnivåer gällande skötsel av grönytor, överflytt av Oscariagaraget till parkeringsbolaget med flera.

Ett riktat uppdrag avseende kostnadsbesparingar hänfört till inköp motsvarande 35 mnkr beslutades enligt ÖSB 2020, vilket förväntas kunna ske som en konsekvens av en effektivare inköpsorganisation. I ÖSB 2020 fördelades beloppet jämnt till alla kommunens nämnder med 0,4 % vardera, och Programnämnd samhällsbyggnad tilldelades 2,8 mnkr. Programnämnd samhällsbyggnad fördelade tilldelad budgetreducering avseende inköp jämnt till alla programområdets driftsnämnder.

På uppdrag av kommunstyrelsen skulle rapportering av realiserade effekter ske kontinuerligt under våren till kommunstyrelsens utskott för hållbar utveckling. Hur denna rapportering ska

ske har ännu ej tydliggjorts. Det lyftes även att vid halvårsskiftet 2020 kan en ombudgetering ske mellan nämnder, med utgångspunkt i rapporteringen av de effekter som nämnderna faktiskt kan uppnå under 2020. Om sådan ombudgetering kommer att ske är i dagsläget ej klarlagt. Oavsett vilka effekter som kan uppnås, är målsättningen att inköpsbeteendet i kommunen ska förbättras och Programnämnden uppdrog alla nämnder att prioritera att arbeta med detta under 2020 och genomföra felköpsanalyser för att identifiera var eventuella fel begås idag och vidare jobba med att minska andelen felköp.

Miljönämnden är den enda av programområdets driftsnämnder som lyfter att de bedömer kunna hantera hela sitt tilldelade belopp på 69 tkr av effektiviseringskravet avseende inköp genom inköpsåterhållsamhet eller köptrohet vid inköp. Övriga driftsnämnder bedömer inte att de kan hantera det belopp de tilldelats på det sätt som var syftet med uppdraget, det vill säga genom att ej handla utanför avtal eller genom andra inköps effektiviserande åtgärder.

Både Fritidsnämnden och Kulturnämnden redovisar att de inte kunnat påvisa några större möjliga effekter. De lyfter ett behov av stöd från upphandlingsenheten för att påvisa var den riktade effektiviseringen på inköp skulle kunna hämtas hem om nämnderna ska kunna hantera tilldelade belopp på 0,7 mnkr respektive 0,8 mnkr för att inte effektiviseringen ska realiseras via budgetminskningar för personal och andra satsningar inom verksamheterna.

Även Tekniska nämnden lyfter att det inte ser möjlighet till att nå önskad effekt av uppdraget avseende inköp. Tekniska nämnden har därmed redan i sin verksamhetsplan beslutat om andra åtgärder för att hantera de 0,7 mnkr som de tilldelades i syfte att effektivisera avseende inköp. Vidtagna åtgärder ingår i de som redovisades under det generella effektiviseringsuppdraget.

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet lyfter även de att de ej bedömer det möjligt att nå önskad effekt av uppdraget avseende inköp. Om beloppet kvarstår kommer besparingen istället behöva hanteras på annat sätt inom nämnden. Det kommer därmed innebära neddragning inom verksamhet, alternativt att negativ budgetavvikelse motsvarande 0,5 mnkr kommer att redovisas för 2020. Detsamma gäller för Byggnadsnämndens tilldelade andel på 23 tkr.

För Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet och Tekniska nämnden handlar möjligheten till besparing kopplat till inköp främst om möjliga kostnadsdämpande åtgärder och då främst inom de kostnader som verksamheterna har avseende investeringar. Genom att exempelvis genomföra en upphandling där vi lyckas få ned priset jämfört mot vad som är avsatt i budget innebär det inte en besparing utan genererar en kostnadsdämpning, det vill säga en minskad ökad kostnad. Dessutom blir effekten av ett inköp avseende en investering inte en direkt effekt av hela det kostnadsdämpande beloppet, utan det genererar en lägre årlig kapitalkostnad under de 25 – 40 år som investeringen skrivs av, vilket därmed blir en väldigt liten årlig effekt.

Sammanfattningsvis bedöms därmed inte det tilldelade effektiviseringskravet avseende inköp på 2,8 mnkr som Programnämnd samhällsbyggnad tilldelades i ÖSB 2020 kunna hanteras och generera de effekter som uppdraget syftade till. Om tilldelat belopp kvarstår kommer respektive driftsnämnd behöva hantera tilldelat belopp genom att vidta andra åtgärder som att minska på personal eller andra verksamhetskostnader.

4 Analysunderlag

4.1 Resultat – Ekonomi

Nämnd / vht	Delår 1		Förbr %	Förändr	Bokslut	Budget	Prognos	Avvikelse	Förändr
	2019	2020	2020	delår 1 %					
Belopp i tkr			(riktvärde 33%)	2019-2020	2019	2020	1 - 2020	Budget-Prognos 1	2019-2020
Byggnadsnämnden	-5 625	-3 771	67%	-33%	-8 304	-5 622	-5 622		-32%
Fritidsnämnden	-54 021	-55 688	34%	3%	-159 507	-164 650	-166 832	-2 182	5%
Kulturnämnden	-64 159	-66 459	34%	4%	-196 464	-195 393	-196 477	-1 084	0%
Miljönämnden	1 032	-5 776	32%	-660%	-16 518	-17 872	-18 359	-487	11%
Tekniska nämnden	-89 665	-63 915	33%	-29%	-210 688	-190 957	-183 742	7 215	-13%
Programnämnd samhällsbyggnad	-33 752	-45 553	37%	35%	-145 771	-123 071	-143 793	-20 722	-1%
Varav egna verksamheter:	-32 823	-44 762	37%	36%	-142 496	-119 524	-140 645	-21 121	-1%
Varav gemensamt programomr totalt:	-929	-791	22%	-15%	-3 275	-3 548	-3 148	400	-4%
Programnämnd	-455	-444	40%	-2%	-1 155	-1 099	-1 099	0	-5%
Planeringsreserv					-625	-516	-516		
Programövergripande	-474	-347	18%	-27%	-1 495	-1 933	-1 533	400	3%
Nettokostnad	-246 190	-241 162	35%	-2%	-737 252	-697 565	-714 825	-17 260	-3%

Budget med minustecken framför innebär skattefinansierad kostnadsbudget.

Utfall med minustecken innebär nyttjade medel av skattefinansierad kostnadsbudget.

Utfall med plustecken framför innebär redovisat plusresultat, dvs. intäkter överstigit nyttjade kostnader.

Programnämnd samhällsbyggnads skattefinansierade verksamheter uppvisar till och med april 2020 ett samlat utfall på 241,2 mnkr, vilket innebär en avvikelse jämfört mot periodens budget på – 8,6 mnkr och en förbrukning av aktuell budgetram med 35 % jämfört mot periodens riktvärde på 33 %. De nämnder som för perioden redovisar de största avvikelserna är Byggnadsnämnden och Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet. För samma period 2019 hade 37 % av aktuell budget förbrukats. Differensen beror till stor del på att under 2019 redovisades en stor avvikelse till och med april inom Tekniska nämnden hänfört till vinterväghållningen, utfall på 29,4 mnkr 2019 jämfört mot 5,4 mnkr 2020, där årets låga utfall beror på den milda vårvintern. Även övriga nämnder redovisar antingen en likvärdig eller lägre förbrukning 2020 jämfört mot 2019.

Den samlade prognosen för 2020 för Programnämnd samhällsbyggnad uppgår till en negativ budgetavvikelse på – 17,3 mnkr. Negativa avvikelser redovisas inom Fritidsnämnden, Kulturnämnden, Miljönämnden och Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet. De negativa avvikelserna inom Fritidsnämnden, Kulturnämnden och Miljönämnden prognostiseras till största del med anledning av Coronapandemin och beror på minskade intäkter på grund av de restriktioner som behövt vidtas med anledning av att minska smittspridningen. Inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet hänförs avvikelsen i stort sett till helhet till kollektivtrafiken och färdtjänsten som under de senaste åren redovisat en stor negativ avvikelse. Dock ser prognosen för färdtjänsten för 2020 ut att generera en mindre negativ avvikelse jämfört mot föregående år och vad som beräknades med vid budgetarbete.

Enhet	Delår 1	Delår 1	Förändr %	Bokslut	Budget	Prognos	Avvikelse	Förändr %
Belopp i tkr	2019	2020	2019-2020	2019	2020	1 - 2020	budget - prognos 1	2019-2020
Vatten och avlopp ¹⁾	-5 709	1 740	-130%	-12 336	0	61	61	-100%
Avfall ²⁾	2 330	1 552	-33%	-1 020	0	-1 075	-1 075	5%
Fordonsgas	91	1 182	1199%	333	0	-261	-261	-178%
Nettokostnad	-3 288	4 474	-236%	-13 023	0	-1 275	-1 275	-90%

1) Redovisat resultat minskar/ökar skulden till abonnenterna.

2) Redovisat resultat minskar/ökar det egna kapitalet

Programnämnd samhällsbyggnads taxefinansierade verksamhet uppvisar till och med april 2020 ett samlat utfall på + 4,5 mnkr, vilket innebär en avvikelse jämfört mot periodens budget på + 4,5 mnkr då de taxefinansierade verksamheterna inte har något budgetanslag utan kostnaderna ska täckas av intäkter. För samma period 2019 uppgick det samlade utfallet till – 3,3 mnkr,

vilken hänfördes till VA. Inför 2020 har taxejustering samt tätare ekonomiuppföljningar genererat den positiva utvecklingen.

De taxefinansierade verksamheterna, inklusive fordonsgasen, prognostiserar för 2020 en mindre negativ budgetavvikelse på -1,3 mnkr. Avvikelsen hänförs främst till avfallsverksamheten som prognostiserar en negativ avvikelse på -1 mnkr, vilket dock är 1,3 mnkr bättre än planerat på grund av både högre intäkter och lägre kostnader än vad som budgeterats för året. Den negativa avvikelsen redovisas mot avfalls eget kapital, som vid ingång till 2020 uppgick till cirka 90 mnkr.

VA prognostiserar för 2020 en mindre positiv budgetavvikelse på +0,1 mnkr. Jämfört mot 2019 års negativa redovisade utfall på -12,3 mnkr har man fått effekt av de åtgärder man gjort inför 2020 i form av taxejustering samt tätare ekonomiuppföljningar. Dock har VA vid ingång till 2020 ett negativt eget kapital på cirka 20 mnkr.

4.2 Intäkts- och kostnadsutveckling

RN0	Kontogrupp	2019	2019	2019	2019	2020	2020	2020	Prognos	Avvikelse prognos 2020 bokslut 2019
		Bokslut	Budget	Aek utf april	Förbr%	Budget	Aek utf april	Förbr%	Helår (April)	
SB Samhällsbyggnad	3A Avgifter	118 671	126 963	42 534	33,5	128 802	40 900	3175%	121 819	3 148
SB Samhällsbyggnad	3B Statsbidrag	14 939	8 874	4 952	5580%	8 299	16 664	20080%	8 388	-6 551
SB Samhällsbyggnad	3C Försäljning av verksamhet	30 871	32 218	12 048	3740%	8 555	2 331	2724%	8 535	-22 337
SB Samhällsbyggnad	3D Försäljning exploatering	0	6 000	0	0%	0	0	#DIVISION/0!	0	0
SB Samhällsbyggnad	3E Försäljning tomträtter	-326	0	0	#DIVISION/0!	0	0	#DIVISION/0!	0	326
SB Samhällsbyggnad	3F Reavinster	10 069	2 996	4 670	15586%	3 569	2 873	8049%	5 000	-5 069
SB Samhällsbyggnad	3G Övriga intäkter	1 838 431	1 782 230	605 484	3397%	1 766 866	603 599	3416%	1 729 800	-108 631
SB Samhällsbyggnad	4D Köp av verksamhet	-108 399	-91 461	-40 836	4465%	-94 305	-35 233	3736%	-107 377	1 022
SB Samhällsbyggnad	4J Kapitalkostnader	-190 499	-180 730	-61 747	3417%	-201 316	-66 254	3291%	-199 664	-9 165
SB Samhällsbyggnad	4K Ankomstregistrering	0	0	-3 018	#DIVISION/0!	0	-3 214	#DIVISION/0!	0	0
SB Samhällsbyggnad	4L Övriga kostnader	-348 336	-306 546	-109 950	3587%	-288 751	-104 570	3621%	-274 411	73 925
SB Samhällsbyggnad	5A Personalkostnader	-374 070	-396 905	-131 622	3316%	-421 511	-136 889	3248%	-393 835	-19 765
SB Samhällsbyggnad	6A Lokalhhyror	-1 322 280	-1 350 248	-443 241	3283%	-1 334 409	-455 892	3416%	-1 333 893	-11 612
SB Samhällsbyggnad	6B Övriga kostnader	-255 530	-204 408	-80 985	3962%	-194 074	-74 818	3855%	-195 915	59 615
SB Samhällsbyggnad	7A Inhyrd personal	-194	-50	-122	24401%	-50	-43	8599%	-50	144
SB Samhällsbyggnad	7B Reaaförluster	-4 940	-180	-3 102	172327%	-930	-817	8783%	-1 030	3 910
SB Samhällsbyggnad	7D Övriga kostnader	-145 660	-107 420	-41 264	3841%	-78 311	-29 798	3805%	-82 059	63 601
Summa SB		-737 254	-678 667	-246 199	3628%	-697 566	-241 162	3457%	-714 692	22 562

Avvikelser att lyfta är bland annat lägre intäkter och högre kostnader 2019 hänfört till Open Art som genomfördes under 2019. Intäkter prognostiseras som tidigare nämnt även lägre för 2020 inom flera nämnder till följd av Coronapandemin. Ytterligare orsak till avvikelse är hänförd till kollektivtrafiken där avtalet med Gasum löpte ut under 2019, vilket innebär att kommunen var en mellanhand för hantering av biogas. Detta genererade 22 mnkr i intäkt, men även motsvarande kostnad, så nettot är detsamma för 2020. Övrigt att nämna är lägre kostnader inom färdtjänsten till följd av nytt avtal från och med 1 juli 2020.

4.3 Investeringar

Skattefinansierade investeringar

Programområde Samhällsbyggnads skattefinansierade investeringar (tkr)	Budget 2020	Varav		Förbrukning tom april	Prognos 2020	Förbrukning helår enl prognos	Avvikelse budget- prognos
		överförda medel	Utfall tom april				
Trafik & miljö- och fastighetsinvesteringar	-423 487	-251 962	-15 284	4%	-151 056	36%	272 431
Programnämnd Samhällsbyggnad (inventarier samt övriga investeringar)	-75 297	-17 797	0	0%	-10 500	14%	64 797
Teknisk nämnd skattefinansierade investeringar	-219 732	-93 012	-39 036	18%	-127 817	58%	91 915
Fritidsnämnd	-28 924	-20 424	-1 572	5%	-15 918	55%	13 006
Kulturnämnd	-18 210	-17 073	-1 939	11%	-11 715	64%	6 495
Exploateringsinvesteringar	-225 900	0	-10 471	5%	-152 000	67%	73 900
Summa	-991 550	-400 268	-68 302	7%	-469 006	47%	522 544

Programnämnd samhällsbyggnads skattefinansierade investeringsbudget uppgår vid delår 1 till 992 mnkr, varav 225,9 mnkr avser exploateringsinvesteringar. Av total budget prognostiseras 469 mnkr att nyttjas under 2020, vilket motsvarar 47 % av aktuell budget.

Sammantaget har programområde Samhällsbyggnad lämnat förslag på minskad investeringsbudget för 2020 inklusive överförda medel från 2019 för de skattefinansierade investeringarna med 308,6 mnkr. Investeringsprognoserna för 2020 är därmed lagda utifrån förslaget om revidering, vilket är en förklaring till varför de är låga, och beräknad prognostiserad förbrukning utifrån föreslagen reviderad budget uppgår istället till 69 %.

I nedanstående tabeller presenteras respektive rubrik i tabellen ovan mer uppdelat.

Tekniska skattefinansierade investeringar (tkr)	Budget 2020	Varav överförda medel	Utfall tom april	Förbrukning tom april	Prognos 2020	Förbrukning helår enl prognos	Avvikelse budget-prognos
Gata & park	-149 066	-64 416	-19 520	13%	-65 521	44%	83 545
Bredband	-10 000	-10 000	-41	0%	-5 000	50%	5 000
Inventarier TN	-870		-776	89%	-1 000	115%	-130
Fordon (inkl. inventarier)	-59 796	-18 596	-18 700	31%	-56 296	94%	3 500
Summa	-219 732	-93 012	-39 036	18%	-127 817	58%	91 915

Fastighetsinvesteringar (tkr)	Budget 2020	Varav överförda medel	Utfall tom april	Förbrukning tom april	Prognos 2020	Förbrukning helår enl prognos	Avvikelse budget-prognos
Lokalförsörjning och bostadsrätter	-9 000	-2 000	-28	0%	-7 300	81%	1 700
Fastighetsförvärv	-74 939	-44 939	1 748	-2%	-25 000	33%	49 939
Markreserv fastighetstekn åtgärder	-18 032	-13 032	-6 052	34%	-13 721	76%	4 311
Fastighetsinvest KoF fastigheter	-85 628	-72 628	-804	1%	-40 932	48%	44 696
Summa	-187 599	-132 599	-5 136	3%	-86 953	46%	100 646

Trafik och miljöinvesteringar (tkr)	Budget 2020	Varav överförda medel	Utfall tom april	Förbrukning tom april	Prognos 2020	Förbrukning helår enl prognos	Avvikelse budget-prognos
City	-35 313	-13 313	-514	1%	-20 712	59%	14 601
Stadsmiljö, inkl odlingslotter	-14 358	-6 558	-30	0%	-5 800	40%	8 558
Kulturmiljövärd	-5 942	-2 742	-385	6%	-950	16%	4 992
Åstaden	-5 384	-4 884	-547	10%	-2 087	39%	3 297
Trafik	-97 539	-36 789	-2 492	3%	-13 555	14%	83 984
Kollektivtrafik	-20 122	-12 622	-1 609	8%	-4 715	23%	15 407
Skattefinansierade expl. Objekt	-28 574	-26 574	-249	1%	-3 574	13%	25 000
Naturvård och vatten	-26 506	-13 731	-4 322	16%	-10 560	40%	15 946
Tillgänglighetsrådet	-2 150	-2 150	0	0%	-2 150	100%	0
Summa	-235 888	-119 363	-10 148	4%	-64 103	27%	171 785

Kultur- och fritidsinvesteringar (tkr)	Budget 2020	Varav överförda medel	Utfall tom april	Förbrukning tom april	Prognos 2020	Förbrukning helår enl prognos	Avvikelse budget-prognos
Fritidsinvesteringar	-28 924	-20 424	-1 572	5%	-15 918	55%	13 006
Hundlekplats Lundby	-118	-118	0	0%	-118	100%	0
Investering Lillåspåret 2018	-630	-630	-1425	226%	-1 800	286%	-1 170
Motionsspår 2019	-2 000	-2 000	0	0%	-830	42%	1 170
Risbergsgymnastikhall	-651	-651	-44	7%	-651	100%	0
Rosta gårde (omkl. och toaletter)	-8500		0	0%	-8500	100%	0
Eklundaskolan läktare	-350	-350	0	0%	-350	100%	0
Fritidsyta, sanering idr.mark	-2 618	-2 618	0	0%	-2 618	100%	0
Vivalla IP omkl.rum o läktare	-10 000	-10 000	0	0%	0	0%	10 000
Vandrarhem Wadköping	-4 006	-4 006	0	0%	-1 000	25%	3 006
Inventarieinvesteringar	-51	-51	-103	202%	-51	100%	0
Kulturinvesteringar	-18 210	-17 073	-1 939	11%	-11 715	64%	6 495
Inventarier	-1 278	-1 278	-102	8%	-1 278	100%	0
Kultur-o.fritidscent. Varberga	-500	0	0	0%	0	0%	500
Kultur-o.fritidscenter Norrby	-200	-200	0	0%	-200	100%	0
Sorteringsverk Stadsbiblioteket	-3 987	-3 350	-1 020	26%	-3 987	100%	0
Konstinv. Lilla Å-promenaden	-2 041	-2 041	0	0%	-250	12%	1 791
Konstutsmykning 1%	-10 204	-10 204	-817	8%	-6 000	59%	4 204
Summa	-47 134	-37 497	-3 511	7%	-27 633	59%	19 501

Taxefinansierade investeringar

Programområde Samhällsbyggnads skattefinansierade investeringar (tkr)	Budget 2020	Varav överförda medel	Utfall tom april	Förbrukning tom april	Prognos 2020	Förbrukning helår enl prognos	Avvikelse budget-prognos
Teknisk nämnd Avfall	-14 530	-1 030	-211	1%	-14 530	100%	0
Teknisk nämnd VA	-540 046	-139 903	-64 381	12%	-340 137	63%	199 909
Fordonsgas	-6 737	-4 737	-87	1%	-1 000	15%	5 737
Summa	-561 313	-145 670	-64 679	12%	-355 667	63%	205 646

Programnämnd samhällsbyggnads taxefinansierade investeringsbudget uppgår vid delår 1 till 561,3 mnkr. Av total budget prognostiseras 355,7 mnkr att nyttjas under 2020, vilket motsvarar 63 % av aktuell budget. De taxefinansierade investeringarna föreslås i kommande förslag om reviderad budget minskas med 75,7 mnkr och prognosen är lagd utifrån förslaget om revidering. Beräknad prognostiserad förbrukning utifrån föreslagen reviderad budget uppgår istället till 87 %.

5 Uppföljning av programnämndens egen verksamhet

5.1 Förvaltningschefens bedömning och analys

De ekonomiska konsekvenserna av coronaviruset är ytterst svårt att bedöma i nuläget. Vad kommande veckor och månader för med sig, när det gäller smittspridningen liksom när det gäller olika typer av åtgärder för att bromsa förloppet, är ovisst. Likaså är det osäkert vilka positiva ekonomiska effekter som kan väntas av de olika typer av åtgärder som nu verkställs i kommunen och av andra aktörer. För att få en gemensam bild av läget har vi i denna Delårsrapport med prognos 1 gjort ett antal kommungemensamma antaganden att förhålla sig till. Med dessa som utgångspunkt har prognosen anpassats till den verksamhet som nämnden har, grundat på försiktighetsprincipen.

För de verksamheter där den ekonomiska effekten av corona för helåret inte är känd gör vi i prognosen ett antagande om att nuvarande situation håller i sig augusti ut och att september månad räknas som en återhämtningsmånad med halv effekt. Vi utgår då ifrån verksamhetens hittills kända ”coronaeffekt” under april månad för att uppskatta kommande månader och korregerar med en uppskattning av kommande ekonomiska effekter om inte april månad speglar verksamhetens effekt helt.

Nämnderna redovisar de merkostnader och intäktsbortfall som uppskattas för året med anledning av corona. En samlad prognos av hittills aviserade statliga ersättningar för merkostnader med anledning av corona görs på kommunövergripande nivå.

5.1.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat

Prognos 2020

Budgetramen för Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet för 2020 uppgår vid delår 1 till 119,5 mnkr. Inom ramen återfinns budget för exploatering, naturvård, mark och fastighet, lokalförsörjning, översiktlig planering, stadsmiljö, trafik och kollektivtrafik, geodata samt personalkostnader för detaljplanering, bygglov och tillsyn.

Den samlade prognosen för Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet beräknas för 2020 uppvisa en negativ budgetavvikelse på – 21,1 mnkr, vilket i huvudsak beror på negativ budgetavvikelse för färdtjänst inom kollektivtrafiken som beräknas överskrida budget med – 20,3 mnkr. Exklusive färdtjänsten skulle Programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet prognosticera en negativ avvikelse på – 0,4 mnkr för 2020, vilket hänförs till markreserven. Utförligare analys återfinns under avsnitt 5.2.1.

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet tilldelades 852 tkr av det generella effektiviseringskravet för 2020. Föreslagna åtgärder bedöms kunna genomföras och effektiviseringskravet prognostiseras därmed att uppnås.

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet tilldelades även 497 tkr avseende det riktade uppdraget om effektivare inköp. I dagsläget bedöms inte denna effekt kunna uppnås inom nämnden i form av effektivare inköp, såsom att ej handla utanför avtal. Det pågår ett arbete inom upphandling med att se över möjliga effekter inom kommunen under 2020 och en eventuell omfördelning av tilldelat besparingsuppdrag kan komma att ske i juni. Om detta inte genererar en sänkning, av Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhets tilldelade belopp bedöms detta besparingsuppdrag ej kunna uppnås i form av önskad effekt av effektivare inköpsorganisation, utan besparingen kommer istället behöva hanteras på annat sätt inom

nämnden och därmed innebära besparingsåtgärder inom verksamhet, alternativt att negativ budgetavvikelse motsvarande 497 tkr kommer att redovisas för 2020.

5.1.2 Framåtblick

Vid år 2040 beräknas invånarantalet uppgå till 200 000 – 220 000 invånare. Den växande befolkningen innebär en positiv tillväxt som samtidigt ställer stora krav på nämnden och dess verksamheter för att klara av utmaningarna. Tillväxten innebär att kommunen behöver växa och utvecklas fysiskt med tillgång till bostäder, arbetsplatser, vårdboenden och samhällsfunktioner så som skolor, förskolor etc.

Under 2020 är utökad samordning både inom programområdet, för att stärka samhällsbyggnadsprocessen, och både med andra förvaltningar och externa aktörer som t ex de kommunala bolagen, ledstjärna.

Utvecklingen av investeringsprocessen och att skapa bättre förutsättningar för ökat genomförande har varit i fokus under 2020 års första månader. Arbetet med att vidareutveckla fungerande processer för investeringsarbetet inom den egna verksamheten samt i samarbete inom programområdet är högt prioriterat och kommer att vara så fortsättningsvis under året.

När Örebro växer så ökar även driftskostnaderna inom samhällsbyggnadsområdet. I takt med att driftskostnaderna ökar behöver det finnas en medveten strategi för balansen mellan ambitionsnivåer avseende kvalitet och utveckling. Det handlar om att, med tilldelade budgetmedel samt årliga budgetreduceringar, hantera investeringar och drift i en växande kommun, både utifrån ökad yta och demografiutveckling.

För att skapa en långsiktig hållbar infrastruktur är införandet av Bus Rapid Transit (BRT) en viktig uppgift, genomförandet av den första etappen ska påbörjas under 2020.

Hittills under året har fördjupnings- och utvecklingsarbete med social hållbarhet varit ett prioriterat område. Det bidrar till vi örebroare gemensamt skapar det samhälle som vi i Örebro vill ha. Det är ett Örebro med hälsosamma och trygga boende- och livsmiljöer som skapar goda förutsättningar ett gott liv, för befintliga och kommande generationer. Samarbetet med akademien, civilsamhället och näringslivet ska fortsätta för att stärka oss som arbetsgivare, som aktör och för att bidra till det växande Örebro som värnar om minskade klyftor, ökad demokratisk dialog och ett hållbart samhällskontrakt. Den pågående coronapandemin innebär stora konsekvenser för samhället, både på kort sikt och på långt. Förlorade arbetstillfällen, försämrade livsvillkor och en försämrad psykisk ohälsa. Det ställer högre krav på oss som kommun att agera och stödja vårt samhälle. Detta innebär att vi än mer än tidigare behöver jobba med grunduppdrag och innovation samtidigt.

Innovation är en betydande del av arbetsformerna inom Stadsbyggnad. Innovation handlar inte om att uppfinna någonting helt nytt, det handlar om snarare om:

- ständiga förbättringar i vardagen,
- deltagande och drivande i utveckling,
- våga testa.

Genom ständiga förbättringar av arbetsmoment och förhållningssätt till varandra kan en successiv utveckling ske. Genom att våga testa nytt, eventuellt göra fel och testa igen kan Stadsbyggnad bidra till en vidareutvecklad samhällsbyggnadsprocess.

Innovation handlar även om förhållningssätt, om att undanröja trösklar för att kunna testa idéer som kan bidra till förbättrade processer.

Digitaliseringsarbetet fortsätter genom att omsätta Programområde samhällsbyggnads digitaliseringsstrategi till en handlingsplan på förvaltningsnivå. Detta arbete ska fortsätta och det gör det i takt med utvecklingen av Örebro kommun som en smart stad.

5.2 Delårsresultat och prognos 1 för år 2020

5.2.1 Ekonomi

Programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet uppvisar till och med april 2020 ett samlat utfall på 44,8 mnkr, vilket innebär en förbrukning av aktuell budgetram med 37 % jämfört mot periodens riktvärde på 33 %. Avvikelsen hänförs till kollektivtrafiken, som samlat har förbrukat 52 % av årets budget, vilket motsvarar en negativ avvikelse för perioden med – 8,6 mnkr. Övriga områden redovisar ett utfall inom riktvärdet, förutom lokalförsörjning. Inom lokalförsörjning innefattar periodens utfall en intäkt för ersättning avseende dold moms på 8,3 mnkr som, och som ska fördelas ut inom kommunen och därmed ej ligga inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhets resultat. Exklusive denna post redovisar Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet ett samlat utfall på 53,1 mnkr, vilket innebär en förbrukning av aktuell budgetram med 44 % jämfört mot periodens riktvärde på 33 %. Den största avvikelsen för perioden hänförs kostnaden för resor inom kollektivtrafiken samt till mark och lokalförsörjning som exkl. felaktigt bokförd ersättning för dold moms har ett utfall för perioden på -7,4 mnkr, men en budget på + 1,7 mnkr. Periodens negativa avvikelse för lokalförsörjning beror främst på problem med debiteringen av kommunens internhyror på grund av införande av nytt fastighetssystem.

Prognosen för Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet visar på en negativ budgetavvikelse på – 21,1 mnkr. Prognosticerad avvikelse fördelar sig mellan Stadsbyggnad + 0,9 mnkr, kollektivtrafiken – 20,7 mnkr och mark – 1,3 mnkr. Den negativa avvikelsen hänförs främst till kollektivtrafiken och färdtjänsten som enligt kostnadsprognos från Region Örebro Län (RÖL) förväntas uppvisa en negativ budgetavvikelse på – 20,3 mnkr för 2020.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken redovisar till och med april en sammanlagd negativ avvikelse på – 8,6 mnkr. Den negativa avvikelsen hänförs till färdtjänsten som till och med april redovisar en negativ budgetavvikelse på – 8,3 mnkr.

Den samlade prognosen för kollektivtrafiken visar en negativ budgetavvikelse för 2020 på – 20,7 mnkr, där – 20,3 mnkr hänförs till färdtjänsten, – 0,3 mnkr till flextrafiken och 0,06 mnkr till kompletteringstrafiken. Prognosen är baserad på uppgifter från Region Örebro Län (RÖL) om beräknad kostnad för de olika restyperna för 2020. I verksamhetsplan för programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet redovisades en prognos för 2020 för kollektivtrafiken utifrån uppgifter från RÖL. Utifrån dessa siffror beräknades kollektivtrafiken för 2020 uppvisa en negativ budgetavvikelse avseende kostnaden för resor om cirka – 28,4 mnkr, samt -2,8 mnkr för administrativa kostnader. Uppdaterad prognos visar därmed på en förväntad lägre kostnad för färdtjänstresor, inkl. riksfärdtjänst med 3,9 mnkr jämfört mot 2019 och en minskad budgetavvikelse med cirka 8 mnkr. Den minskade budgetavvikelsen beror både på att 3,4 mnkr har omfördelats inom programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhets budget till färdtjänstens budget i och med borttagandet av taxesubventionen från och med 2020, men även på att RÖL prognostiserar lägre kostnader för resorna under 2020. Att RÖL prognostiserar lägre kostnader för 2020 jämfört mot 2019 beror bland annat på att det nuvarande direktupphandlade avtalet avslutas och nytt avtal börja gälla, som förväntas innebära lägre kostnader för färdtjänstresorna. Dock finns viss osäkerhet i prognosen utifrån

Coronapandemin och dess påverkan på serviceresorna (bland annat avseende hur stor andel av platserna i fordonen som kan nyttjas).

Vid jämförelse av kostnad och antal färdtjänstresor jan-mars 2019/2020 framgår att kostnaderna för färdtjänstresorna har ökat med 15 %, antal resor har minskat med 9 % och kostnaden per färdtjänstresa har ökat med 27 %. För riksfärdtjänsten visar samma jämförelse att kostnader för riksfärdtjänsten har ökat med 5 %, antal resor har minskat med 19 % och kostnaden per riksfärdtjänstresa har ökat med 10 %. Att kostnadsutvecklingen ökar beror på flera faktorer. Den främsta är att från och med 1 juli 2019 direktupphandlades nytt avtal mellan Region Örebro Län och de som kör, vilket ledde till en högre kostnad per resa. Antalet färdtjänstresor har för 2020 dock legat på i stort sett samma nivå som för samma period 2019, med undantag för mars där resorna minskade med 27 % jämfört mot 2019, vilket hänförs till en effekt av Covid-19. Att den totala ökningen av kostnaden för färdtjänsten för perioden ligger på 15 %, trots att resorna minskat med 9 %, hänförs bland annat till två faktorer. Dels det nya direktupphandlade avtalet från 1 juli 2019, samt att dagvårdsverksamheten stängde från och med 12 mars på grund av Covid-19, vilket innebär att inga dagvårdsresor körs längre. Därmed fördelas den fasta kostnaden för chartrade fordon ut på övriga restyper, vilket genererar en högre kostnad per färdtjänstresa. Enligt övergripande riktlinjer prognostiseras dagvården vara stängd till och med september, vilket innebär att de färdtjänstresor (samt andra resor som genomförs) under den perioden kommer få bära en högre andel av kostnaden för de chartrade fordonen.

I arbetet med att dämpa kostnadsutvecklingen pågår just nu upphandlingsarbete för att uppdra konsult att genomföra granskning av färdtjänsten i syfte att bland annat identifiera kostnadsdämpande åtgärder. I ett nästa steg planeras att se över utformningen av nuvarande avtal mellan Region Örebro Län och Örebro kommun.

Stadsbyggnad

Stadsbyggnad redovisar till och med april 2020 ett samlat utfall på 18,7 mnkr, vilket innebär en förbrukning av aktuell budget för 2020 på 27 %, och därmed en positiv budgetavvikelse om 4,7 mnkr jämfört mot periodens budget. De främsta orsakerna till periodens positiva avvikelse beror på tillfälliga vakanser vid glapp mellan avslutad tjänst och nyrekrytering, lågt nyttjande av konsultbudget till och med april inom planeringsavdelningen, samt ett omfört investeringsbidrag som under året kommer matchas mot nedlagda investeringskostnader samt kapitalkostnader.

Stadsbyggnad prognostiserar för 2020 en samlad positiv budgetavvikelse på 0,9 mnkr. Avvikelsen hänförs till ett flertal tillfälliga vakanta tjänster på grund av glapp till nyrekrytering. Prognosen förutsätter dock att tilldelat effektiviseringsuppdrag avseende inköp på 497 tkr hanteras, då det i dagsläget inte bedöms kunna hanteras genom sänkta kostnader för inköp.

Mark och fastighet

Mark och fastighet redovisar till och med april 2020 ett samlat utfall på 0,8 mnkr, vilket innebär en förbrukning av aktuell budget för 2020 med 21 %, och därmed en positiv budgetavvikelse om 0,4 mnkr jämfört mot periodens budget. Den positiva avvikelsen innefattar dock en felaktigt bokförd intäkt inom lokalförsörjning avseende ersättning för dold moms som ska fördelas ut inom kommunen och ej belasta Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhets resultat. Exklusive denna intäkt hade mark och fastighet redovisat en negativ budgetavvikelse på -7,8 mnkr. Den negativa avvikelse hänförs främst till lokalförsörjning och beror på problem med interndebiteringen för jan – april i och med införandet av nytt fastighetssystem, men vilket kommer rättas upp inför majdebiteringen. Ytterligare orsak är underhåll och löpande fastighetsdrift har genomförts tidigt på året, men budgeten är periodiserad på helår. Dessutom har Coronapandemin haft påverkan på de externa hyresintäkterna på grund av fler

uppsägningar av hyreskontrakt samt att återuthyrning blivit begränsad då tomma lägenheter på vårdboenden som fått bekräftad smitta har inte kunnat hyras ut till nya boenden. Detta ska dock inte påverka Lokalförsörjningens budget då det ska faktureras Social väldfärd, vilket dock sker med 1 – 2 månaders eftersläpning.

Mark och fastighet prognostiserar för 2020 en samlad negativ budgetavvikelse på – 1,3 mnkr. Avvikelsen hänförs till sin helhet till markreserven och beror på kostnad för köp av fastighetsskötsel av Truckstop (1,2 mnkr) samt kostnad för utredning av bergtäkt. Båda dessa poster var ej kända vid budgetarbetet och saknar därmed finansiering i år. Gällande Truckstop togs toaletter ur drift i december 2019 och för att få en fungerande anläggning var det nödvändigt att komma till en uppgörelse gällande samnyttjandet av sanitetslokaler och för driften retroaktivt från byggnation av anläggningen 2014.

5.2.2 Investeringar

5.2.2.1 Trafik- och miljöinvesteringar

Trafik och kollektivtrafik

Trafikinvesteringar har inför delårsrapport 1 2020 en beslutad investeringsbudget för 2020 på totalt 117,7 mnkr, varav 49,5 mnkr är överförda medel från 2019. För 2020 prognosticeras 18,3 mnkr att nyttjas, vilket utgör 16 % av årets totala investeringsanslag, inkl. överförda medel från 2019. Att investeringsprognosen är låg beror till stor del på att prognosen är lagd med hänsyn till förslag på revidering av investeringsprogram 2020 inkl. 2019 och tidigare som ska upp för beslut i Kommunfullmäktige i juni. Enligt förslag föreslås trafikens investeringsbudget revideras till 66,4 mnkr.

BRT är det enskilt största projektet inom trafikinvesteringar de kommande åren. Under 2020 ska projektering för första delsträckan vara klar och projektet kräver mycket personella resurser i detta skede.

Utöver BRT ligger fokus på att avsluta de projekt som är påbörjade och kommit långt avseende byggnation. Ett stort antal projekt är pausade eller föreslagna att strykas, vilket påverkar att prognosen är så låg. Projektledningsenheten på Tekniska förvaltningen har arbetat med att få till avslut på projekt som förslås avslutas eller pausas och därför ännu inte helt kunnat resurssätta de kvarstående projekten. Några projekt kommer också genomföras kopplat till BRT-projektets genomförande istället för att vara separata projekt, vilket påverkar prognosen för 2020.

Några av de projekt som pågår och förväntas bli klara under året:

- Huvudcykelstråk Mellringeleden mellan Västerplan och Nobeltunneln (via Malmgatan)
- Huvudcykelstråk Hovstaleden etapp 2
- Huvudcykelstråk Sjukhusleden etapp 2
- Trafiksäkerhetsåtgärder med fokus på barn vid norra Ormesta
- Standardhöjning av cykelparkeringar i city
- Nytt läge för långfärdsbussar (som idag angör Fredsgatan)

Skattefinansierade exploateringsinvesteringar

Skattefinansierade exploateringsinvesteringar har inför delårsrapport 1 2020 en beslutad investeringsbudget för 2020 på totalt 28,6 mnkr, varav 26,6 mnkr är överförda medel från 2019. För 2020 prognosticeras 3,6 mnkr att nyttjas, vilket utgör cirka 13 % av årets totala investeringsanslag, inkl. överförda medel från 2019. Av total budget utgör 25 mnkr investering i

allmän platsmark vid Kulturkvarteret, vilken dock inte kommer upparbetas något på under året, och är orsaken till att prognosen är låg.

City, Stadsmiljö och Åstaden

Investeringar i city, stadsmiljö och Åstaden har inför delårsrapport 1 2020 en beslutad investeringsbudget för 2020 på totalt 54,6 mnkr, varav 11,4 mnkr är överförda medel från 2019. För 2020 prognosticeras 28,6 mnkr att nyttjas, vilket utgör 52 % av årets totala investeringsanslag, inkl. överförda medel från 2019. Att investeringsprognosen är låg beror till stor del på att prognosen är lagd med hänsyn till förslag på revidering av investeringsprogram 2020 inkl. 2019 och tidigare som ska upp för beslut i Kommunfullmäktige i juni. Enligt förslag föreslås investeringsbudget för city, stadsmiljö och Åstaden revideras till 28,6 mnkr.

Genomförandet av ombyggnation av Teaterplan är den inom City, Stadsmiljö och Åstaden största investeringen år 2020. Ombyggnationen av torget förväntas påbörjas under sommaren 2020 och huvuddelen av byggarbetena bli klara under året. Under året kommer även odlingslotterna mellan Vivalla och Lundby att iordningsställas. Medel finns också för att investera i parken Eklunden, vattenlandskap i Heden samt för genomförande av allmän plats kring Kulturkvarteret.

Naturvård och vatten

Naturvårdsinvesteringar har inför delårsrapport 1 2020 en beslutad investeringsbudget för 2020 på totalt 26,5 mnkr, varav 13,7 mnkr är överförda medel från 2019. För 2020 prognosticeras 10,6 mnkr att nyttjas, vilket utgör cirka 40 % av årets totala investeringsanslag, inkl. överförda medel från 2019.

Att investeringsprognosen är låg beror till stor del på att prognosen är lagd med hänsyn till förslag på revidering av investeringsprogram 2020 inkl. 2019 och tidigare som ska upp för beslut i Kommunfullmäktige i juni. Enligt förslag föreslås naturvårdens investeringsbudget revideras till 10,6 mnkr, och hela prognostiseras därmed nyttjas under 2020.

Under året arbetar vi med att ställa iordning Björkönen för besökare. Öknaskogens naturreservat får en attraktivare entré med aktiviteter (delmos) och norra delen får bl.a. flera rastplatser. Flera kulturlandskap restaureras för att återskapa ängar och naturbetesmarker tex. Ässkog, Björkönen och Lövnäs. Inom vatten så anläggs våtmarker och vandringshinder för fisk tas bort samt översvämningsskydden och regleringsmöjligheterna förbättras i flera våtmarker.

Projekt som pågår under året:

- Öknaskogens naturreservat – entrén i söder (delmos finansierat) samt den norra delen ställa i ordning med rastplatser m.m.
- Brygga vid Rävängens - en del klart och kommande delar byggs klart under vintern
- Stigar i Karlslund (till nya badplatsen), Blänkabacken och Reträtten
- Restaurera kulturlandskap (ängar- och naturbetesmark) i Ässkog, Björkönen, Lövnäs och Lockhyttan
- Våtmark i Boglundsängen anläggs
- Förbereda inför Hedens vattenlandskap
- Förbättra regleringar av våtmarker (översvämningsskydd)
- Tre vandringshinder för fisk åtgärdas i Kilsbergen och arbetet med Lindbackabron fortsätter

Kulturmiljövård

Kulturmiljövårdsinvesteringar har inför delårsrapport 1 2020 en beslutad investeringsbudget för 2020 på totalt 5,9 mnkr, varav 2,6 mnkr är överförda medel från 2019. För 2020 prognosticeras 0,9 mnkr att nyttjas, vilket utgör cirka 16 % av årets totala investeringsanslag, inkl. överförda medel från 2019. Att investeringsprognosen är låg beror till stor del på att prognosen är lagd med hänsyn till förslag på revidering av investeringsprogram 2020 inkl. 2019 och tidigare som ska upp för beslut i Kommunfullmäktige i juni. Enligt förslag föreslås kulturmiljövårds investeringsbudget revideras till 3,3 mnkr. Ytterligare en anledning är att det största objektet, renovering av Strömsborg, med en budget på 2,8 mnkr kommer dra ut på tiden. Utredning och planering för renovering pågår, men pågående geoteknisk undersökning för att undersöka sättningar i byggnaden gör att endast en inledande etapp av renoveringen kommer att vara möjlig att färdigställa under 2020, övervägande delen av medlen kommer därför vara nödvändiga att flytta över till 2021. Objektet som avser byggnad på Nastagatan avser renovering torpet på Nastagatan som var i mycket dåligt skick. Nu har tak, källare, grund och grund åtgärdats. Utvändigt återstår omputsning av fasaderna. Invändigt har alla ytskikt renoverats och genom ombyggnad finns nu ett fungerade pentry och WC. Renoveringen har bidragit till att en byggnad med höga kulturvärden har säkrats för framtiden samtidigt som en lokal för ex. föreningsliv har skapats. Renoveringen kommer slutföras till sommaren.

Prognos kapitalkostnader finansierade inom volympott

För investeringsområdena trafik, kollektivtrafik, city, stadsmiljö, Åstaden, naturvård samt kulturmiljö ska kapitalkostnaderna (avskrivning och ränta) finansieras av avsatt volympott som finns inom programområde Samhällsbyggnad, och som även delas med gata och park inom Tekniska nämnden. För 2020 finns 6 mnkr avsatt i volympotten för ökade kapitalkostnader inom dessa områden. Under 2020 prognosticeras cirka 57 mnkr av de volympottsfinansierade investeringarna inom Stadsbyggnad upparbetas. Om detta omräknas till en beräknad genomsnittlig ökad årlig kapitalkostnad uppgår den till mellan 2,7 – 3,3 mnkr, beroende på vilken avskrivningstid som används i beräkningen.

Inom investeringsområdena finns även en del upparbetade investeringskostnader som ligger som så kallade pågående arbeten och är ej aktiverade och har därmed ej börjat generera utfall i form av kapitalkostnader. För investeringsområdena trafik, kollektivtrafik, city, stadsmiljö, Åstaden, naturvård samt kulturmiljö uppgår detta till cirka 39,3 mnkr. Om detta omräknas till en beräknad genomsnittlig ökad årlig kapitalkostnad uppgår den till mellan 1,8 – 2,2 mnkr, beroende på vilken avskrivningstid som används i beräkningen.

Prognostiserade investeringar för 2020 samt de investeringar som ligger som pågående arbete beräknas därmed samlat generera en ökad årlig kapitalkostnad på mellan 4,5 mnkr – 5,5 mnkr.

Aktiverat inför delår 1 volympott

Inför varje delårsbryt och bokslut genomförs en genomgång av de investeringar som ligger som pågående arbeten för att identifiera vad som är klart och kan aktiveras och läggas in i anläggningsregistret. För investeringsområdena trafik, kollektivtrafik, city, stadsmiljö, Åstaden, naturvård samt kulturmiljö har sammanlagt 48,9 mnkr bedömts som färdigt och aktiverats mot anläggningsregistret från och med april 2020. Detta ger en beräknad genomsnittlig ökad årlig kapitalkostnad på mellan 2,3 – 2,8 mnkr. För 2020 uppstår dock inte helårseffekt i och med att aktivering skett först i april, vilket innebär att effekt 2020 uppgår till mellan 1,7 – 2,1 mnkr som därmed tas från 2020 års volympott på 6 mnkr.

5.2.2.2 Mark- och fastighetsinvesteringar

Kultur- och fritidsfastigheter

Kultur- och fritidsfastigheter har inför delårsrapport 1 2020 en beslutad investeringsbudget för 2020 på totalt 85,6 mnkr, varav 72,6 mnkr är överförda medel från 2019. För 2020 prognosticeras 40,9 mnkr att nyttjas, vilket utgör cirka 48 % av årets totala investeringsanslag, inkl. överförda medel från 2019. Att prognosen är låg beror främst på att investeringarna i ridanläggning, stallbyggnad och karantänstall i Karlslund inte kommer slutföras under 2020.

Inom kultur- och fritidsfastigheter pågår flertalet stora projekt. Karlslund, med en total investeringsbudget på 40,1 mnkr, innefattar flera olika investeringsobjekt och omfattar investeringar i nytt ridhus, nytt stall, karantänstall samt rasthagar. Anbud har tagits in och projektet kommer inte slutföras 2020.

Under 2020 utförs investeringar i energibesparingsåtgärder i form av konvertering till vattenburet värmesystem på Lugnets IP, Mariebergs IP och Karlslunds motionscentral.

Under hösten 2020 slutförs investeringar på Trängens IP (ispist B-hallen, ny sarg och belysning) och Mellringe IP (nya omklädningsrum, läktare och parkering). Nu i delår 1 har investeringar i nytt konstgräs och 3 st omklädningsrum på Pettersberg IP slutförts och tagits i bruk.

Övriga underhåll- och fastighetsinvesteringar

Under 2020 kommer flera investeringar i tak utföras, bla Täby motorstadium, Kilsbergsvallen, Pettersbergs IP och Wadköping. Investering i radonbrunnar i Karlslund, yttre underhåll och brygga i småbåtshamnen samt omläggning av löparbanor i Kilsbergsvallen kommer att genomföras 2020.

Markreserv

Markreserven har inför delårsrapport 1 2020 en beslutad investeringsbudget för 2020 på totalt 18 mnkr, varav 13 mnkr är överförda medel från 2019. För 2020 prognosticeras 13,7 mnkr att nyttjas, vilket utgör 76 % av årets totala investeringsanslag, inkl. överförda medel från 2019.

Investering i Lindbackabron kommer påbörjas, men inte slutföras under 2020. Vattendom inväntas för utrivning av dammen för att kunna bygga om bron. Investering i flytt av hus från Skottvägen och anläggande av ny väg och infrastruktur slutförs 2020 och hela budgeten kommer att nyttjas. Investering på Truckstop kommer troligen att genomföras i slutet av året, beroende på om avtalsskrivning blir av. Energibesparingsåtgärder i form av byte till luftvärmepumpar kommer göras i flera av markreservens fastigheter under 2020.

Förvärv och försäljning

Förvärv och försäljning har inför delårsrapport 1 2020 en beslutad investeringsbudget för 2020 på totalt 74,9 mnkr, varav 45 mnkr är överförda medel från 2019. För 2020 prognosticeras 25 mnkr att nyttjas, vilket utgör 33 % av årets totala investeringsanslag, inkl. överförda medel från 2019.

Till och med april 2020 har 3st förvärv gjorts, Stora Ulvgryt 1;3, Stora Ulvgryt 1:17 och del av Törsjö 5:2 till ett värde av 2,9 mkr. Handpenning har erlagts för förvärv av Almbly 11:178 och tillträds juli 2020, 3,1 mkr.

Till och med april 2020 har ingen försäljning genomförts av markreservfastighet.

Lokalförsörjning och bostadsrätter

Lokalförsörjning och bostadsrätterna har inför delårsrapport 1 2020 en beslutad investeringsbudget för 2020 på totalt 9 mnkr, varav 2 mnkr är överförda medel från 2019. För 2020 prognosticeras 7,3 mnkr att nyttjas, vilket utgör 81 % av årets totala investeringsanslag, inkl. överförda medel från 2019.

Lokalförsörjningsenheten har tom april 2020 inga pågående investeringsprojekt avseende inhyrda objekt. Prognosen för 2020 är att 1 mnkr kommer nyttjas för att möta anpassningar i lokaler på grund av myndighetskrav.

Pågående investeringar kopplat till bostadsrätterna avser Hovstaskolans kök. Byggnationen är i slutskede och återstående arbeten om 0,3 mnkr planeras bli utförda senast före start av höstterminen 2020. Ombyggnation av kök för Vesslan vårdboende med prognos om 5 mnkr bedöms avslutas december 2020. Övriga investeringar i lokalanpassningar för att möta uppkomna myndighetskrav 2020 prognosticeras till 1 mnkr.

Exploateringsinvesteringar

Exploateringsinvesteringar har inför delårsrapport 1 2020 en beslutad investeringsbudget på 225,9 mnkr. För 2020 prognosticeras 152 mnkr att nyttjas, vilket utgör 67 % av årets totala investeringsanslag. Att investeringsprognosen är låg beror till stor del på att prognosen är lagd med hänsyn till förslag på revidering av investeringsprogram 2020 inkl. 2019 och tidigare som ska upp för beslut i Kommunfullmäktige i juni. Enligt förslag föreslås exploateringsinvesteringarnas investeringsbudget revideras till 152 mnkr, och hela prognostiseras därmed nyttjas under 2020.

Under 2020 kommer bland annat stora investeringar i gator och annan allmän platsmark genomföras i projekten Tamarinden, Palombohult, Heden och Norra Ormesta.

5.2.1 Effektivisering

Effektiviseringskravet för 2020 motsvarar 0,7 % av programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhets tilldelade budgetram och motsvarar 813 tkr för programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet. Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet har även tilldelats ytterligare 39 tkr av programområde Samhällsbyggnads effektiviseringskrav, vilket utgör Byggnadsnämndens andel av det generella effektiviseringskravet. Det sammanlagda effektiviseringskravet för programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet 2020 uppgår därmed till 852 tkr. Effektiviseringskravet föreslås inom Programnämndens egen verksamhet hanteras genom att:

- Säga upp hyresavtal för Brunnarska 0,1 mnkr (106 tkr) (Avtal upphör 2021, men arbete pågår med att se om möjlighet finns att gå ur tidigare).
- Avtal löper ut för biogas under slutet på 2019, vilket genererar en kostnadsminskning på 0,3 mnkr (310 tkr)
- Ej nyttja återförda medel från planeringsreserv avseende utökat effektiviseringsuppdrag från 2018 på 0,2 mnkr (180 tkr)
- Minskade kostnader för avskrivning av möbler som ej flyttades med från Stadsbyggnadshus 1 till Citypassagen 0,25 mnkr (250 tkr)
- Minska avsatta medel inom förvaltningsövergripande reserv för exempelvis förvaltningsövergripande utbildningsinsatser. Denna post kan komma att användas

som en regleringspost beroende på om föreslagna åtgärder ovan (exempelvis för hyreskostnaden) kommer kunna realiseras.

Föreslagna åtgärder prognostiseras att uppnås och det tilldelade generella effektiviseringskravet bedöms därmed kunna hanteras under 2020.

Ett riktat uppdrag avseende kostnadsbesparingar hänfört till inköp motsvarande 35 mnkr beslutades enligt ÖSB 2020 för hela Örebro kommuns verksamheter, vilket förväntas kunna ske som en konsekvens av en effektivare inköpsorganisation. I ÖSB 2020 fördelades beloppet jämnt till alla kommunens nämnder med 0,4 % vardera, och Programnämnd samhällsbyggnad tilldelades 2,8 mnkr. Programnämnd samhällsbyggnad fördelade tilldelad budgetreducering avseende inköp jämnt till programområdets driftsnämnder, och Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet tilldelades ett belopp på 497 tkr. I dagsläget bedöms inte denna effekt kunna uppnås inom nämnden i form av effektivare inköp, såsom att ej handla utanför avtal. Det pågår ett arbete inom upphandling med att se över möjliga effekter inom kommunen under 2020 och en eventuell omfördelning av tilldelat besparingsuppdrag kan komma att ske i juni. Om ingen justering, i form av sänkning, av programnämnd Samhällsbyggnads tilldelade belopp då görs bedöms detta besparingsuppdrag ej kunna uppnås i form av önskad effekt av effektivare inköpsorganisation, utan besparingen kommer istället behöva hanteras på annat sätt inom nämnden. Det kommer därmed innebära neddragning inom verksamhet, alternativt att negativ budgetavvikelse motsvarande 497 tkr kommer att redovisas för 2020.

5.3 Analysunderlag

5.3.1 Resultat – Ekonomi

Enhet	Delår 1	Delår 1	Förbrukn	Förändr	Bokslut	Budget	Prognos 1	Avvikelse	Förändr %
Belopp i tkr	2019	2020	delår 1 2020	2019 - 2020 %	2019	2020	2020	Budget - Prognos 1	2019-2020
Kollektivtrafik	-22 898	-23 794	52%	3,9%	-74 630	-45 481	-66 185	-20 704	-11%
Stadstrafik inkl flextrafik	-2 838	-2 995	37%	5,5%	-9 100	-8 120	-8 433	-313	-7%
Regiontrafik	-906	-53	53%	-94,1%	-4 431	-100	-158	-58	-96%
Färdtjänst	-19 154	-20 745	56%	8,3%	-61 099	-37 261	-57 594	-20 333	-6%
Mark	5 531	-785	21%	-114,2%	-19 782	-3 786	-5 119	-1 333	-74%
Markreserv, skog, naturvård, bostadsrätter	-7 039	-9 324	40%	32,5%	-38 423	-23 482	-24 815	-1 333	-35%
Tomträtter	5 733	6 288	36%	9,7%	12 312	17 470	17 470	0	42%
Kultur- och fritidsfastigheter	4 719	1 345	265%	-71,5%	605	508	508	0	-16%
Lokalförsörjning	2 118	907	53%	-57,2%	5 722	1 718	1 718	0	
Varav ers. dold moms*		8 333							
Stadsbyggnad	-15 458	-20 183	29%	30,6%	-48 084	-70 257	-69 340	917	44%
Nettokostnad	-32 825	-44 762	37%	36%	-142 496	-119 524	-140 644	-21 120	-1%
Reavinster markreserv									
Ers. dold moms*		-8 333							
Nettokostnad (exkl. felaktigt bokförda poster)	-32 825	-53 094	44%	62%	-142 496	-119 524	-140 644	-21 120	-1%

Budget med minustecken framför avser kostnadsbudget, och budget utan minustecken avser budget i form av intäktskeru.

Utfall med minustecken framför avser utfall i form av förbrukade kostnader. Utfall utan minustecken avser utfall där intäkter överstiger kostnader.

* Intäkt för ersättning för dold moms ska fördelas ut inom kommunen och ej ligga inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet

Programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet uppvisar till och med april 2020 ett samlat utfall på 44,8 mnkr, vilket innebär en förbrukning av aktuell budgetram med 37 % jämfört mot periodens riktvärde på 33 %. Avvikelsen hänförs till kollektivtrafiken, som samlat har förbrukat 52 % av årets budget, vilket motsvarar en negativ avvikelse för perioden med – 8,6 mnkr.

Övriga områden redovisar ett utfall inom riktvärdet. Dock innefattar periodens utfall en intäkt för ersättning avseende dold moms på 8,3 mnkr som hänförs till lokalförsörjningen, och som ska fördelas ut inom kommunen och därmed ej ligga inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhets resultat. Exklusive denna post redovisar Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet ett samlat utfall på 53,1 mnkr, vilket innebär en förbrukning av aktuell budgetram med 44 % jämfört mot periodens riktvärde på 33 %. Den största avvikelsen för perioden hänförs kostnaden för resor inom kollektivtrafiken samt till mark och lokalförsörjning som exkl. felaktigt bokförd ersättning för dold moms har ett utfall för perioden på -7,4 mnkr, men en budget på + 1,7 mnkr. Periodens negativa avvikelse för lokalförsörjning beror främst på problem med debiteringen av kommunens internhyror på grund av införande av nytt fastighetssystem.

Prognosen för programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet visar på en negativ budgetavvikelse på – 21,1 mnkr. Prognosticerad avvikelse fördelar sig mellan Stadsbyggnad + 0,9 mnkr, kollektivtrafiken – 20,7 mnkr och mark – 1,3 mnkr. Den negativa avvikelsen hänförs främst till kollektivtrafiken och färdtjänsten som enligt kostnadsprognos från Region Örebro Län (RÖL) förväntas uppvisa en negativ budgetavvikelse på – 20,3 mnkr för 2020.

5.3.2 Intäkts- och kostnadsutveckling

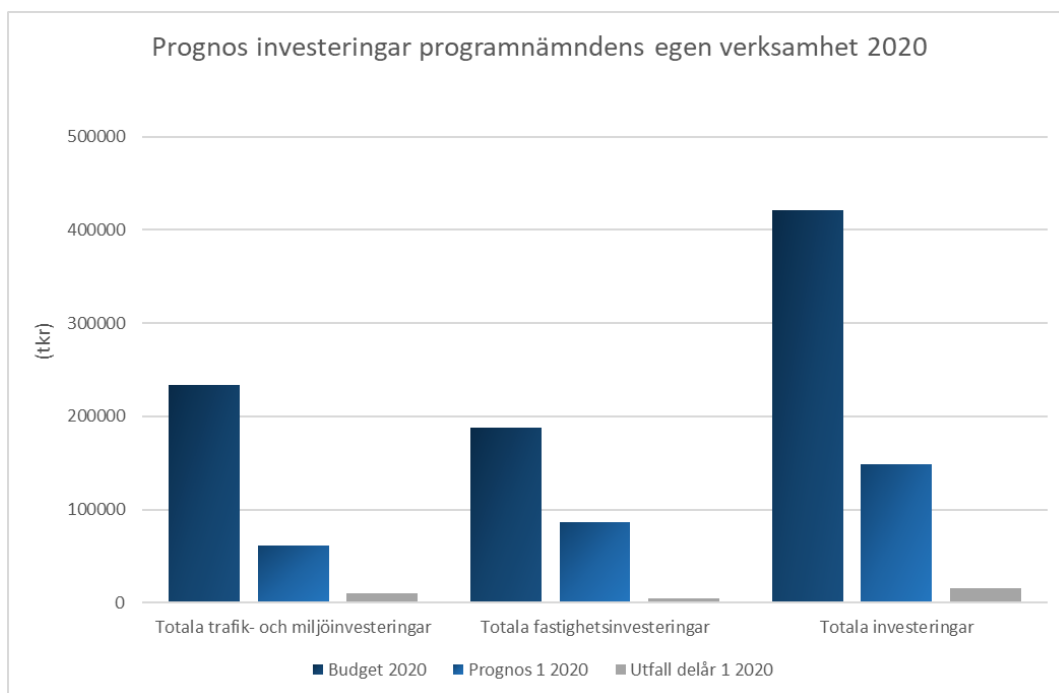
RN1	KONTOGRUPP SUM	2019		2019		2019		2020		2020		2020		Helår avvikelse prognos 2020		Helår avvikelse prognos 2020 jmf mot bokslut 2019
		Bokslut	Budget	Ack utf april	Förbr%	Budget	Ack utf april	Förbr%	Prognos 1 2020	prognos - budget 2020	prognos - budget 2020	prognos - budget 2020	prognos - budget 2020	prognos - budget 2020	prognos - budget 2020	prognos - budget 2020
SPK Samhällsbyggnadsnämnd kollekti	3 Intäkter	24 097	24 821	10 641	43%	1 900	715	38%	1 900	0	0	0	0	0	0	-22 197
SPK Samhällsbyggnadsnämnd kollekti	4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-37 749	-27 111	-16 953	63%	-30 552	-15 923	52%	-48 183	-17 631	-10 434	-10 434	-10 434	-10 434	-10 434	-10 434
SPK Samhällsbyggnadsnämnd kollekti	6A Lokalhyror	-355	-370	-100	27%	-305	-50	16%	-305	0	50	50	50	50	50	50
SPK Samhällsbyggnadsnämnd kollekti	6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-1 129	-1 000	-250	25%	-1 095	-421	38%	-1 155	-60	-26	-26	-26	-26	-26	-26
SPK Samhällsbyggnadsnämnd kollekti	7 Övriga kostnader	-59 494	-42 139	-16 236	39%	-15 429	-8 115	53%	-18 442	-3 013	41 052	41 052	41 052	41 052	41 052	41 052
Summa Kollektivtrafiken		-74 630	-45 799	-22 897	50%	-45 481	-23 794	52%	-66 185	-20 704	8 445	8 445	8 445	8 445	8 445	8 445
SPM Samhällsbyggn nmd Mark Fastigh	3 Intäkter	1 293 449	1 311 172	440 786	34%	1 280 269	442 269	35%	1 279 861	-408	-13 588	-13 588	-13 588	-13 588	-13 588	-13 588
SPM Samhällsbyggn nmd Mark Fastigh	4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-80 178	-82 741	-23 348	28%	-63 764	-20 062	31%	-62 828	936	17 350	17 350	17 350	17 350	17 350	17 350
SPM Samhällsbyggn nmd Mark Fastigh	5 Personalkostnader	0	0	0	0%	0	-27	0%	0	0	0	0	0	0	0	0
SPM Samhällsbyggn nmd Mark Fastigh	6A Lokalhyror	-1 146 817	-1 176 631	-384 941	33%	-1 155 680	-395 582	34%	-1 155 752	-72	-8 934	-8 934	-8 934	-8 934	-8 934	-8 934
SPM Samhällsbyggn nmd Mark Fastigh	6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-69 254	-65 420	-19 797	30%	-63 806	-23 678	37%	-65 542	-1 736	3 712	3 712	3 712	3 712	3 712	3 712
SPM Samhällsbyggn nmd Mark Fastigh	7 Övriga kostnader	-16 982	-1 594	-7 178	450%	-806	-3 705	460%	-859	-53	16 123	16 123	16 123	16 123	16 123	16 123
Summa mark och fastighet		-19 782	-15 214	5 522	-36%	-3 786	-785	21%	-5 119	-1 333	14 663	14 663	14 663	14 663	14 663	14 663
SPN Stadsbyggnad	3 Intäkter	169 776	150 799	57 185	38%	136 096	56 130	41%	127 132	-8 964	-42 644	-42 644	-42 644	-42 644	-42 644	-42 644
SPN Stadsbyggnad	4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-92 594	-78 912	-30 903	39%	-80 437	-29 339	36%	-76 126	4 311	16 468	16 468	16 468	16 468	16 468	16 468
SPN Stadsbyggnad	5 Personalkostnader	-81 515	-93 462	-27 294	29%	-97 741	-32 170	33%	-91 649	6 091	-10 135	-10 135	-10 135	-10 135	-10 135	-10 135
SPN Stadsbyggnad	6A Lokalhyror	-9 728	-10 788	-2 605	24%	-9 805	-3 315	34%	-9 430	375	298	298	298	298	298	298
SPN Stadsbyggnad	6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-11 572	-3 775	-6 576	174%	-1 838	-6 030	328%	-1 966	-128	9 606	9 606	9 606	9 606	9 606	9 606
SPN Stadsbyggnad	7 Övriga kostnader	-22 451	-18 234	-5 269	29%	-16 532	-5 459	33%	-17 301	-769	5 150	5 150	5 150	5 150	5 150	5 150
Summa Stadsbyggnad		-48 084	-54 371	-15 462	28%	-70 257	-20 183	29%	-20 183	-27 902	-54 372	-54 372	-54 372	-54 372	-54 372	-54 372
		-142 496	-115 384	-32 838	28%	-119 524	-44 762	37%	-44 762	-70 623	-32 838	-32 838	-32 838	-32 838	-32 838	-32 838

Inom kollektivtrafiken beror skillnaden i intäkter jämfört mot 2019 på 22 mnkr att avtalet med Gasum löpt ut, vilket innebar att kommunen var en mellanhand för hantering av biogas. Därmed har kostnaden motsvarande detta också minskats, vilket syns inom Övriga kostnader. I övrigt beror den totala kostnadsminskningen på att kostnaderna för färdtjänsten prognostiseras bli cirka 8 mnkr lägre än för 2019 till följd av nytt avtal från och med 1 juli 2020.

Inom mark ligger lokalförsörjning samt kommunens marksreserv och andra egenägda fastigheter. Detta gör att intäkter (i form av interna- och externa hyresintäkter) kan komma att variera mellan åren, men vilket dock hänger ihop med motsvarande variation av kostnader för hyror då både mark och lokalförsörjning debiterar vidare de flesta av hyreskostnaderna intern inom kommunen.

Inom Stadsbyggnad utgörs intäkterna till största del av interna transaktioner i form av tidskrivning. Tidskrivningen fungerar som ett sätt att fördela kostnader mellan olika projekt och enheter, men skapar enbart en intern transaktion i form av intäkt inom egen enhet och motsvarande kostnad på det kostnadsställe som ska belastas. Dessa poster ligger under kontogrupp 3 och 4 och kan därmed variera mellan åren.

5.3.3 Investeringar

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet har vid delår 1 2020 en total investeringsbudget på 421,3 mnkr för de skattefinansierade investeringarna. Till och med april har 15,3 mnkr nyttjats, vilket motsvarar 4 % av total investeringsbudget. För 2020 prognosticeras 148,9 mnkr att nyttjas, vilket utgör 35 % av årets totala investeringsanslag, inkl. överförda medel från 2019. Att investeringsprognosen är låg beror till stor del på att prognosen är lagd med hänsyn till förslag på revidering av investeringsprogram 2020 inkl. 2019 och tidigare som ska upp för beslut i Kommunfullmäktige i juni. Enligt förslag föreslås programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhets nuvarande investeringsbudget revideras till 324,8 mnkr, vilket innebär en minskning med 96,5 mnkr.

Investeringar – trafik och miljö

Trafik- och miljöinvesteringar	Budget 2020	Delår 1 2020	Delår 1 2020 Förbr i %	Prognos 1 2020	Avvikelse budget-prognos	Förbr av budget 2020 enl. prognos 1
Gatuinvesteringar						
Trafikinvesteringar	-97 539	-2 492	3%	-13 555	83 984	14%
Kollektivtrafik	-20 122	-1 609	8%	-4 715	15 407	23%
Stadsmiljö	-14 358	-30	0%	-5 800	8 558	40%
City	-35 313	-514	1%	-20 712	14 601	59%
Skattefinansierade exploateringsinvesteringar	-28 574	-249	1%	-3 574	25 000	13%
Summa gatuinvesteringar	-195 906	-4 893	2%	-48 356	147 550	25%
Kulturmiljövårdsinvesteringar						
Kulturmiljövårdsinvesteringar	-5 942	-385	6%	-950	4 992	16%
Naturvårdsinvesteringar						
Naturvårdsinvesteringar	-26 506	-4 322	16%	-10 560	15 946	40%
Miljöinvesteringar						
Åstaden	-5 384	-547	10%	-2 087	3 297	39%
Totalt trafik- och miljöinvesteringar	-233 738	-10 147	4%	-61 953	171 785	27%

Trafik- och miljöinvesteringar har vid delår 1 2020 en total investeringsbudget på 233,7 mnkr. Till och med april har 10,1 mnkr nyttjats, vilket motsvarar 4 % av total investeringsbudget. För 2020 prognosticeras 62 mnkr att nyttjas, vilket utgör 27 % av årets totala investeringsanslag, inkl. överförda medel från 2019. Att investeringsprognosen är låg beror till stor del på att prognosen är lagd med hänsyn till förslag på revidering av investeringsprogram 2020 inkl. 2019 och tidigare som ska upp för beslut i Kommunfullmäktige i juni. Enligt förslag föreslås trafik- och miljöinvesteringarnas nuvarande investeringsbudget revideras till 139,2 mnkr, vilket innebär en minskning med 94,6 mnkr.

Investeringar – fastigheter

Fastighetsinvesteringar	Budget 2020	Delår 1 2020	Delår 1		Avvikelse budget- prognos	Förbr av budget 2020 enl. prognos 1
			2020	Prognos 1 2020		
LFE						
Lokalförsörjning	-1 000	-28	3%	-1 000	0	100%
Bostadsrätter	-8 000	0	0%	-6 300	1 700	79%
Summa LFE	-9 000	-28	0%	-7 300	1 700	81%
Fastigheter						
Kultur- & fritidsfastigheter	-85 628	-804	1%	-40 932	44 696	48%
Markreserv	-18 032	-6 052	34%	-13 721	4 311	76%
Förvärv och försäljning fastighet	-74 939	1 748	-2%	-25 000	49 939	33%
Summa mark- och fastighet	-178 599	-5 108	3%	-79 653	98 946	45%
Totalt fastighetsinvesteringar	-187 599	-5 136	3%	-86 953	100 646	46%

Fastighetsinvesteringar har vid delår 1 2020 en total investeringsbudget på 187,6 mnkr. Till och med april har 5,1 mnkr nyttjats, vilket motsvarar 3 % av total investeringsbudget. För 2020 prognosticeras 86,9 mnkr att nyttjas, vilket utgör 46 % av årets totala investeringsanslag, inkl. överförda medel från 2019. Att investeringsprognosen är låg beror till stor del på att det största projektet inom kultur- och fritidsfastigheter (ridhus i Karlslund) inte kommer slutföras under 2020, samt att markförvärvsbudgeten enbart prognostiseras nyttjas till cirka en tredjedel.

Investeringar – exploatering

Exploateringsinvesteringar	Budget 2020	Delår 1 2020	Delår 1		Avvikelse budget- prognos	Förbr av budget 2020 enl. prognos 1
			2020	Prognos 1 2020		
Exploateringsinvesteringar						
Exploateringsinvesteringar	-225 900	-7 141	3%	-152 000	73 900	67%
Totalt exploateringsinvesteringar	-225 900	-7 141	3%	-152 000	73 900	67%

Exploateringsinvesteringar

Exploateringsinvesteringar har inför delårsrapport 1 2020 en beslutad investeringsbudget på 225,9 mnkr. För 2020 prognosticeras 152 mnkr att nyttjas, vilket utgör 67 % av årets totala investeringsanslag. Att investeringsprognosen är låg beror till stor del på att prognosen är lagd med hänsyn till förslag på revidering av investeringsprogram 2020 inkl. 2019 och tidigare som ska upp för beslut i Kommunfullmäktige i juni. Enligt förslag föreslås exploateringsinvesteringarnas investeringsbudget revideras till 152 mnkr, och hela prognostiseras därmed nyttjas under 2020.